mint a Nap?

MI VAN AZ ABLAK KÖZÖTT?

Kinyithatatlan, dupla ablakok között (vonaton, légkondicionált helyiségekben) alul valami csillog. Ha jól megnézi az ember, olyasféle mint a só, vagy üvegszilánk. Hogy került oda? Világos, mint a nap, valami hulladék, ami az összeállításnál benne maradt. Nem ez az egyetlen ilyesfajta hanyagság. Az is lehet, hogy a két ablaktábla között levegő van. A levegő páratartalma pedig — ha a levegő lehűl — lecsapódik. Természetesen az üvegre. Onnan pedig senki le nem törölheti. Ezért szórnak az ablak két táblája közé alumínium-oxidot, kalcium-kloridot, foszfor-pentoxidot, vagy szilikagélt. Ez mindegyik higroszkópikus (nedvességet szívó) vegyület. Akármelyik is csillog az ablak között — „gondoskodik" róla, hogy a levegő nedvessége le ne csapódjék az üvegre. Magyarán: a két üveglap közti levegő nedvessége a vegyület és a levegő között jár ide-oda.

FELHŐK AZ ÉGEN

Hol vannak a felhők? Világos, mint a nap. A felhők az égen vannak. Ez úgy igaz, mint az, hogy reggel a Nap fölkel, este pedig lenyugszik. Holott ugye a Nap áll és a Föld forog. A Nap mozgása látszólagos. Mint az is, hogy a föld felett ott a kék ég. De ha égen a légkör legalsó, 10 kilométer vastag részét értjük, akkor helyben vagyunk.

Persze, tíz kilométer 10 000 méter, ami nem csekélység. Ebben a jókora légtömegben úszkálnak a felhők. És hogy milyenek azok a felhők, hogy mi lesz belőlük, éppen attól függ, hogy milyen magasan és milyen vastagon helyezkednek el.

Télen gyakori, hogy alacsonyan járnak a felhők: a földtől néhány száz méternyire. Ilyenkor akár kétezer méternyi vastag is lehet a felhőtakaró. Előfordul, hogy ezeknek a felhőknek egy része lelóg a földig, ilyenkor járunk sűrű ködben. A nyári felhők többnyire gomolyfelhők, egy kilométernyi magasságban keletkeznek és sok száz méter vastagságot is elérnek. Ezek még békésen úszkálnak felettünk. Hanem amikor feltornyosulnak és 5-6 kilométernyi vastagságot is elérnek, akkor már dörög, villámlik és zuhog.

A 2-3 kilométer magasan keletkező rétegfelhők minden évszakban esőt hoznak, ha 2-3 kilométernyi vastagságúvá válnak.

10 kilométernyi magasan, ott, ahol —40, —50 Celsius-fok a hőmérséklet, jégtűkből állnak a felhők. Azért is olyan hófehérek, mert csillognak-villognak a napfényben. A 8 kilométernyi magasságban elhelyezkedő ilyen felhőket Cirrostratus-, a 10 kilométer magasban terpeszkedőket pedig Cirrus felhőknek nevezzük.

A troposzféra fölött, vagyis 10 km-nél is messzebb, a sztratoszférában már nem keletkeznek felhők. Pedig tulajdonképpen már az is az „ég".

JERIKÓI KÜRTÖK

A legenda szerint Jerikó falai leomlottak, amikor az ostromlók megfújták a kürtöket. Lehetséges-e? Lehetetlen. Hanggal képtelenség falat omlasztani. Kürthanggal tényleg lehetetlen. De olyan hanggal, ami nem hallható, már inkább.

A fénynek is van olyan tartománya, amely láthatatlan (legalábbis a mi szemünk számára): az infravörös, vagyis a vörösön inneni, meg az ultraibolya, vagy is az ibolyán túli. A hang is három tartománnyal rendelkezik. A legalacsonyabb hangokon innen vannak a nagyon alacsony rezgésszámú infrahangok, a legmagasabb hangokon túl pedig az ultrahangok. Az infrahangok általában akkor keletkeznek, ha valamilyen öreg masina burkolata, vagy más alkatrésze rezgésbe jön, az pedig továbbítja ezeket a rezgéseket a levegőbe. Kiderült, hogy ha valaki huzamosabb ideig „hallgatja" az ilyesféle hangokat, fejfájás gyötri, a számtani alapműveletek elvégzésére is képtelenné válik, sőt egy idő múlva komolyabban megbetegszik. Az is kiderült, hogy az infrahangokat mesterségesen elő lehet állítani, fel lehet erősíteni, ilyenkor rezgésbe tudja hozni a vastag falakat is, amelyek olyasféleképpen viselkednek, mint földrengéskor: megrepednek és összeomlanak.

De Jerikó ostromlóinak még sejtelmük sem volt az infrahangokról.

FEBRUÁR

Minden hónapban, minden hónapról közlünk ilyen színes naptárt. A többi a te dolgod. Ragaszd kartonpapírra és jegyezd fel benne – hogy el ne felejtsd – legfontosabb teendőidet.

	8 PÉNTEK Aranka	16 SZOMBAT Júlianna	24 VASÁRNAP Szökőnap
1 PÉNTEK Ignác	9 SZOMBAT Abigél	17 VASÁRNAP Donát	25 HÉTFŐ Mátyás
2 SZOMBAT Karolina	10 VASÁRNAP Elvira	18 HÉTFŐ Bernadett	26 KEDD Géza
3 VASÁRNAP Balázs	11 HÉTFŐ Bertold	19 KEDD Zsuzsanna	27 SZERDA Edina
4 HÉTFŐ Ráhel	12 KEDD Lídia	20 SZERDA Aladár	28 CSÜTÖRTÖK Ákos
5 KEDD Ágota	13 SZERDA Ella, Linda	21 CSÜTÖRTÖK Eleonóra	29 PÉNTEK Elemér
6 SZERDA Dorottya	14 CSÜTÖRTÖK Bálint	22 PÉNTEK Gerzson	
7 CSÜTÖRTÖK Tódor	15 PÉNTEK Kolos	23 SZOMBAT Alfréd	

A MEXIKÓI KARDFARKUHAL VAGY NEPSZERU NEVEN A „PIROS SZIFÓ" MINDEN AKVARIUMBAN MEGTALALHATÓ ELEVENSZULÖ FAJTA

AZ IKRÁS FÁTYOLFARKÚ HALAK A TAVASZT VÁRJÁK, AKKOR SZAPORODNAK

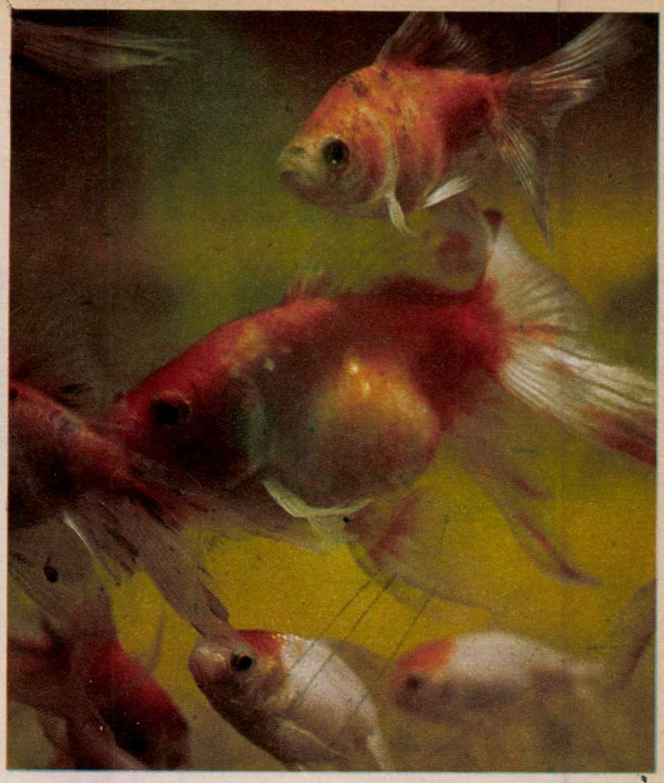

HALLGATAG BARÁTAINK

A VITORLÁSHAL NYUGODT MOZGÁSÚ, NAGY TESTŰ, EGY KILÓSRA IS MEGNŐ

A BLACK MOLLY ELEVENSZULŐ, NEM KÉNYES, GYORSMOZGÁSÚ FAJTA

HALLGATAG BARÁTAINK

DISZKOSZHAL, MELYET POMPÁS SZÍNEIÉRT „A HALAK KIRÁLYÁNAK" IS NEVEZNEK

A Körúttól néhány lépésre, egy csendes kis pesti utcában megelevenedik a „csend világa". Igaz, itt a tenger mélyét a számtalan kisebb-nagyobb akvárium és a mesterséges trópusi meleg helyettesíti. A lépcső karfáján nagy Alexander papagáj ül, ha belépsz rádnéz, megnéz, aztán elfordítja a fejét. Így tudatja veled bölcsen, hogy a vevővel nem neki kell foglalkoznia. „Sanyi úr" tizenkét éves, fejlett madár. Gyalog jön le az emeletről, mert a gazdája se repül a lépcsőn.

— Állatorvosnak készültem, aztán a halak mellett kötöttem ki — vallja Albert László, a Honvéd utcai díszhalkereskedés gazdája. — Ez lett a megélhetésem, hobbim, szakmám. Az én vevőim csendesek, szeretik a halk élőlényeket és szeretnek gondoskodni róluk. Sok évvel ezelőtt, amikor az akvarisztikai egyesület titkára voltam, a gyerekek is érdeklődni kezdtek a díszhalak iránt. Hamar rájöttünk, hogy az érdekes hobbi elterjedésének van egy igen nagy akadálya: a halak idegen elnevezése. „Barbus sumatranis", „Danio rerio" és egyebek. Egy tudós professzornak ez nem jelent nehézséget, de egyre több amatőr, köztük rengeteg gyerek fordult meg az üzletekben. Megszületett a határozat: magyar névvel kell helyettesíteni a latin kifejezéseket.

A gyerekek nem is tudták, hogy tudományos munka résztvevői lettek. „Kérek egyet abból a fátyolfarkú aranyos halból" — mondták és máris jegyeztem az elnevezéseket. Végül mi, „profi" akvaristák, egyeztettük a tapasztalatainkat és hivatalos keresztelőt rendeztünk. A kimondhatatlan latin nevek helyett ma már mi is fátyolfarkú aranyhalról, rózsahalról, kardhalról, harcos halról, neonhalról beszélünk, és egy percig sem gondolkozunk, ha valaki lepke- vagy üveghalat kér.

— A nevükön kívül van-e valami különlegességük a díszhalaknak?

— Természetesen. Mindegyik a maga életét éli, szokásaik, örömük, bajuk is akad. És ahány faj, annyi természet, annyi ösztönös viselkedés. Bátrak, félénkek, kíváncsi és nemtörődöm természetűek, kényelmesek és virgoncak. No és, szépek is a halak. Szép a formájuk, a színük, a mozgásuk...

A párás, meleg levegőben már a kiskabát is lekerült rólunk. „Sanyi úr" mozdulatlanul ült, majd látva vetkőzésünket, tollászkodni kezdett.

— Éjszakára legyalogol a lépcsőn, ellenőrzi, mindent rendben hagytam-e. Ha valamit nem raktam el, reggelre széttépi. A halakhoz nem nyúl, egész nap egy szava sincs. Hallgat ő is, mint akváriumi barátaink...

G. A.

Fotó: Szalay Béla

„SZERETEK ÁLMODOZNI"

SZIRTES ÁGI

Még csak pályája elején tart, de már több ízben láthattuk filmen és képernyőn, no meg színpadon. Játszott a Csillagszemű, az Egy erkölcsös éjszaka és a Nem élhetek muzsikaszó nélkül című filmekben. Nevét azonnal megjegyezte az ország, s ezt tehetségének köszönheti.

– Világéletemben színésznőnek készültem. Otthon szüleim soha nem ellenezték, de nem is biztatgattak túlzottan, hagyták, hadd kísérletezzek. Nem egészen magától értetődő, hogy apám mesterségét folytatva én is színész legyek. Ő az első számú kritikusom, nem mond könnyen dicsérő szavakat. Együtt lakom szüleimmel, de a „két dudás" esete nem áll fent nálunk. Nem zavarjuk egymást a szereptanulásban sem. Várom és meghallgatom apám tanácsait.

Versmondással kezdtem, 1973-ban a Petőfi-szavalóversenyen a döntőig jutottam. Az igazi szerelmem a színház volt és az is maradt. A főiskolán, utolsó éves hallgatóként már rendszeresen felléptem. A diplomakiosztás után Kecskemétre szerződtem és itt kaptam meg életem első főszerepeit. Sok kedves élmény fűz ehhez a városhoz. Elsősorban a szerepekre, a közönségre emlékezem és a barátokra, akikhez azóta is ezer meg ezer szál fűz. Hűtlenséggel vádolhatnak, mert az első évad után – engedve a csábításnak – a fővárosba szerződtem. Azóta sokat dolgozom, és amikor elfáradok, álmodozom. Ilyenkor mindig a színpadon vagyok, Dosztojevszkij-, Osztrovszkij-, Csehov-darabokban játszom.

Kép és szöveg: Gaál Zoltán

PAJTÁS
KEDVES
ISMERŐS

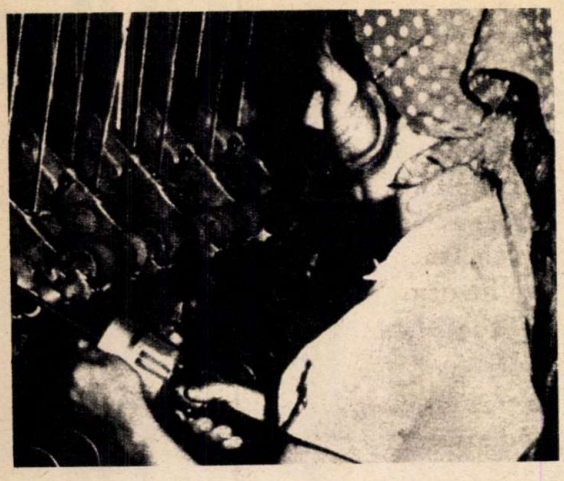

Háromműszakos gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó, illetve szövő szakmára szerződtetünk lányokat ipari tanulónak. Azokat hívjuk, akik az 1980-as tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől és az eltöltött időtől függően 910—1120 Ft között mozog. Az utolsó félévben teljesítménybért kaptok.

Kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásainkat modern leányszállónkban helyezzük el.

A jelentkezés: levélben „Ipari tanuló" hivatkozással történik.

Cím:
Pamuttextilművek
Budai Gyára
Személyzeti Osztály
Budapest XI.,
Hauszmann A. u. 20.
Levélcím:
1502 Budapest,
Pf. 43.

GYERE AZ ANGYALFÖLDI SZÖVŐGYÁRBA!

1980/81-es tanévre a 14. életévet betöltött és általános iskolát végzett LÁNYOKAT **szövőnek,** FIÚKAT **villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos szakmákra beiskolázunk szakmunkástanulónak.**

Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft társadalmi, ezen kívül az iskolai eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj. Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Az üzemi gyakorlat idején a gyárban 3 Ft-ért ebédet adunk. Évente egyszer kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből.

Szakmunkásvizsga letétele után **a kereseti lehetőség szövő munkakörben 5% szakmunkáspótlékkal 2800—4000 Ft.** A többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, szombat kivételével bármely munkanapon 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk
Cím: PATEX
Angyalföldi Szövőgyár
személyzeti osztály
Budapest XIII.,
Fáy u. 81—83.

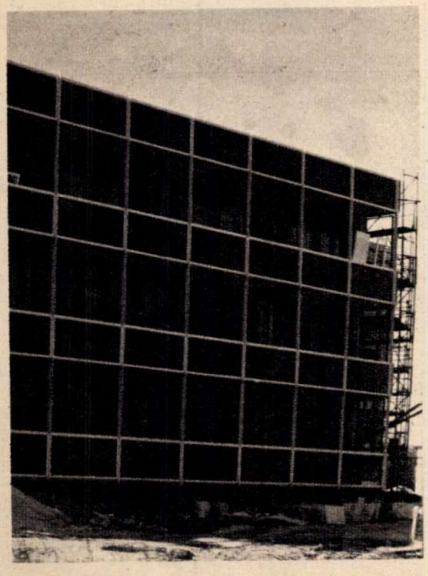

A PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

az 1980/81-es tanévre általános iskolát végzett fiúk jelentkezését várja szakmunkástanulónak az alábbi szakmákba:

— épületvillamossági szerelő, padlóburkoló, magasépítőipari ács-állványozó, központifűtés- és csőhálózatszerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, gázvezeték- és készülékszerelő, szobafestő és mázoló (tapétázó), kőműves, épületasztalos, vasbetonkészítő, vízszigetelő, bádogos, épületgép-szerelő, autószerelő (ehhez nem jár kollégiumi elhelyezés), épületburkoló, vas- és fémszerkezeti lakatos.

Vidéki fiatalok részére a tanácsok irányítása alá tartozó kollégiumban elhelyezést, valamint teljes ellátást biztosítunk. Ösztöndíjat, a III. évben teljesítménybérezési lehetőséget, valamint a rendeletekben előírtaknak megfelelően társadalmi szerződéses ösztöndíjat ad a vállalat.

JELENTKEZÉS: személyesen vagy írásban a vállalat Szakoktatásán. Budapest XXI., Kis János altb. u. 19—21. — 1751 (Megközelíthető: Boráros tértől gyorsvasúttal, a második megálló.)

Kis történelem

Sinkovits Imre Géza fejedelem szerepében, Szabó Magda Az a szép, fényes Nap című drámájában

Az új tanterv szerint már a harmadikosok is megismerkedhetnek a magyar történelemmel. Tankönyvükbe viszont még nem kerültek bele a megfelelő olvasmányok. Mi segítünk.

A szerkesztőség meg te, akinek van harmadikos testvére, barátja, szomszédja, kisdobos őrse . . . Add át neki rendszeresen a KIS TÖRTÉNELEM címszó alatt megjelenő írásokat. Kérésünk — úttörőmegbízatás.

GÉZA FEJEDELEM OKTATJA FIÁT

Géza fejedelem magához hívatta fiát, Istvánt.

— Megtanultad-e a jámbor Witemir atya tudományát?

— Sokat belőle. Tudok írni, olvasni. Ismerem a keresztény hitvallást. Megjegyeztem a földrajzból, hogy miként következnek az utas számára az országok, a történelemből is sok mindent. De abból, amit a fejedelemnek tudnia kell, Esztergomból Fejérvárig tartó utam három napja alatt többet tanultam, mint Witemirtől három esztendőben.

— Ne kicsinyeld Witemir tudományát. Már csak azért sem, mert kiszemelt és megkért feleséged, Gizella buzgó és tudós család sarja, s nem jó, ha a férj kevesebbet tud, mint a párja. De egyáltalán, nem lehet itt már úr, fejedelem, aki előtt a németek és papok tudománya rejtett.

— Köszönöm, apám, hogy méltó feleségről gondoskodott számomra. Ám, ami Witemir tudományát illeti, tegnap inkább úgy tapasztaltam, hogy éles észre, jó kardra, ügyes kémre van szükségem.

— Hiszen arra is. De ez nem elegendő. Mit érnél vele, ha hadnagynak erős lennél, úrnak meg gyenge? Hadad elsorvadna, néped elhagyna, magad maradnál. Azért figyelj most jól rám, fiam, s jegyezd meg magadnak erősen, amit hallasz. Koros vagyok már, s nem tudni, mikor hagyom el a földet, és találkozom őseimmel. Te lassan ember vagy már, s meglehet, sok mindent neked kell majd elvégezned, amit magam szerettem volna. — Elgondolkozott egy percre.

— Nyolcnapi járóföld nyugatról napkeletre, hatnapi járóföld északról délre, méghozzá nyargalva — ekkora földön élnek most a magyar törzsek és a hozzájuk csatlakozottak. Gyönyörű, zsíros föld, buja fű, jó makkoltató erdők, halban dús folyók, vassal, ezüsttel, sóval gazdag hegyek, félkörben gyepűnek szolgáló magas bércek. Szép, jó föld, lehet rajta élni, de kell is. Nincs immár hova menni róla. Ahonnan népünk jött, Etelközben ott vannak a besenyők, erős, nagy nép, mögöttük a kunok. Dél felé a bolgárok, mögöttük a görögök. Nyugatra a bajorok, frankok — mind erős, nagy népek. Egyiktől sem csikarhatnánk el a földjét. De inkább mindezek szívesen vennék el tőlünk ezt a földet.

Várak kellenek, mint bajor földön s a görögöknél, hogyha erős had jön ránk, ne bírhasson velünk, míg össze nem gyűjtöttük a föld négy sarka felől a mi hadunkat. Sok szántóföld kell, hogy megteremje a várak, a hadak, az egész nép kenyerét. Sok szántóvető kell, aki míveli a földet. Városok kellenek, vásárokkal, hogy a távoli országok kalmárai ide is elhordják áruikat.

István egészen elragadta Géza úr nagyszerű látomása.

— De hisz akkor nekünk is olyan gazdag földünk lesz, mint a németeké!

— Lehet is, hiszen ez a föld termékenyebb, ezek a hegyek gazdagabbak, mint az övéik. Csak sok foka van ám annak, amíg odáig jutunk.

— Nincsen talán elegendő ember, aki a földet művelje, a várakat rakja?

— Dehogy nincs. De gondolj csak az erdőbe futott falu lakóira, akikkel utadban találkoztál. Ahogy velük, úgy bánnak másokkal is a bők. Ha csak százfős haduk van, már uralkodni akarnak, se nem tűrnének meg urat maguk felett. Fáj is az ő fejük várakért, városokért! Gondolnak is a külső veszedelemmel! Mint a birkák: legelnek, élik világukat. S bátyám, Koppány, e birkák vezére. Hajszolja a jó somogyi erdők szarvasát, issza a borát, és uszítja ellenem a bőket, merthogy én a németekkel komázok.

— S miért nem mész haddal ellene? — kérdezte István szikrázó szemekkel.

— Ládd, tanulnod kell még a hadvezérséghez is. A vezér arra ügyeljen először, hogy be ne kerítsék, mert ha előtte is ellen, mögötte is, akkor nehezen viszi el épen az irháját. Márpedig ha most Koppányra mennék, bekeríttetném magam. A német grófok csak arra várnak, hogy nálunk viszály törjön ki, és megindulnának ránk a vértes lovasokkal. Azért is barátkozom én németekkel, azért szereztem neked tőlük feleséget, hogy ha majd egyszer rákerül a sor Koppányra és társaira, akkor erről biztos legyen a határom. Aztán nekem is kellenek vértes lovasok: nyíl, könnyű szabja nem fogja őket. Üldözéshez lassúak, de a támadást jól állják. Majd ha menyasszonyod eljön a földünkre, hívunk vele vérteseket.

— S akkor a németek nem lesznek már ellenségeink.

— Lassan a testtel. Legfeljebb egy időre tudjuk megbékíteni őket. Ám ha megtörténik mindaz, amit én tervezek, akkor nem lesznek többé veszedelmesek ránk. A magyarok az ő szemükben gonosz, pogány nép, s ezen nem változtat az sem, hogy lassan több már köztünk a megkeresztelkedett, mint a régi hit valója.

De térjünk most már a te dolgodra. Gyerekséged napjai elmúltak, még ma húsz lovast adok alád, s amikor nem lesz feladatod, akkor mellettem maradsz, hogy láss, tapasztalj, tanulj.

Balázs György nyomán

A REJTÉLYES

Kis történelem

Gángó Gabi, a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola nyolcadikos tanulója, a történelem szakkör tagja, aki újságíróként egyszer majd szeretné megírni Székesfehérvár izgalmas krónikáját, találóan nevezte krimibe illőnek a régészek, a régmúlt idők kutatóinak a munkáját. Gyakran Maigret felügyelő ügyességét, leleményességét túlszárnyaló nyomozást végeznek. S egy-egy tenyérnyi, elszíntelenedett földdarabból, cseréptöredékekből, rozsdamarta kardmarkolatból, penészes pénzérméből, legendákból vagy okmányokból állapítják meg, hogy mi is történt ezer vagy kétezer évvel ezelőtt. Géza fejedelem életkorát például abból következtették ki, hogy Konstantin császár előszeretettel jegyezte fel Árpád vezér leszármazottainak élő, vagy elhalt férfitagjait, és 949-ben Gézát még nem említette. De 969-ben már mint apáról mesélnek a krónikások. Megszületett István fia, a magyarok későbbi nagy királya.

Cölöpvár a szigeten

Ifjú barátaim szerint, akikkel a szenzációs hír nyomába indultam, a honfoglaló magyarok vezérei azért kedvelték meg Székesfehérvárt és választották az ország első fővárosává, mert régebben is lakott hely volt, és a mocsárral, lápokkal övezett szigetet könnyen meg lehetett védeni.

A város központjában levő magaslatot a „rejtélyek dombjának" nevezik. Hogy miért? A magyarázatot Fitz Jenőtől, az István Király Múzeum igazgatójától kaptuk meg.

— Itt volt Géza fejedelem lakóhelye. Cölöpvárral vettette körül, és egy kis templomot is építtetett rá. Legenda szerint 997-ben ide helyezték Géza koporsóját is.

— Miből állapították meg, hogy Székesfehérvár fejedelmi székhely volt?

— Többek között azokból a leletekből, amelyek a városból kivezető utak mentén a Maros-hegyen, a Sóstónál, a Szárazréten feltárt temetők sírjaiból kerültek elő. A tárgyak arról árulkodtak, katonai jellegű lakosság élt a környéken, akiknek az volt a feladatuk, hogy védjék a vezér főhadiszállását. A fejedelmi építkezésekről az első adatok tulajdonképpen a bazilika mellett elkezdett ásatások során kerültek elő. Rábukkantunk az ezeréves templom és a vár maradványaira. Szerencsénkre most az egyik lebontott ház helyén, amíg az új építkezést el nem kezdik, hozzáláthatunk egy nagyszabású feltárásához. Munkánkra a koronát az tenné fel, ha megtalálnánk a fejedelem sírját is.

Milyen volt az első bajnok?

Zelenák Jóska, akit ezermesterként is számon tartanak, a Rákóczi-iskolában, annyira fellelkesedett, hogy elhatározta, elkészíti a szakkör számára a régi cölöpvár makettjét.

A többieket viszont az izgatta leginkább, hogy milyen is lehetett Géza fejedelem.

— Szerintem nagyon erős volt, és jó vívó — mondta Pocsai Zsolt.

Zsolt megállapítása telitalálat volt, hiszen a legtöbb legenda Géza fejedelem testi erejéről, bajvívásairól szól. Békés időkben is sűrűn rendezett lovas viadalokat, s itt mindig ő lett a bajnok. Egyszer az egyik harcos kiütötte kezéből a kardot, de a fejedelem nem hátrált meg. Csupasz öklével csapta le lováról ellenfelét.

A történészek szerint azonban nemcsak a kardot,

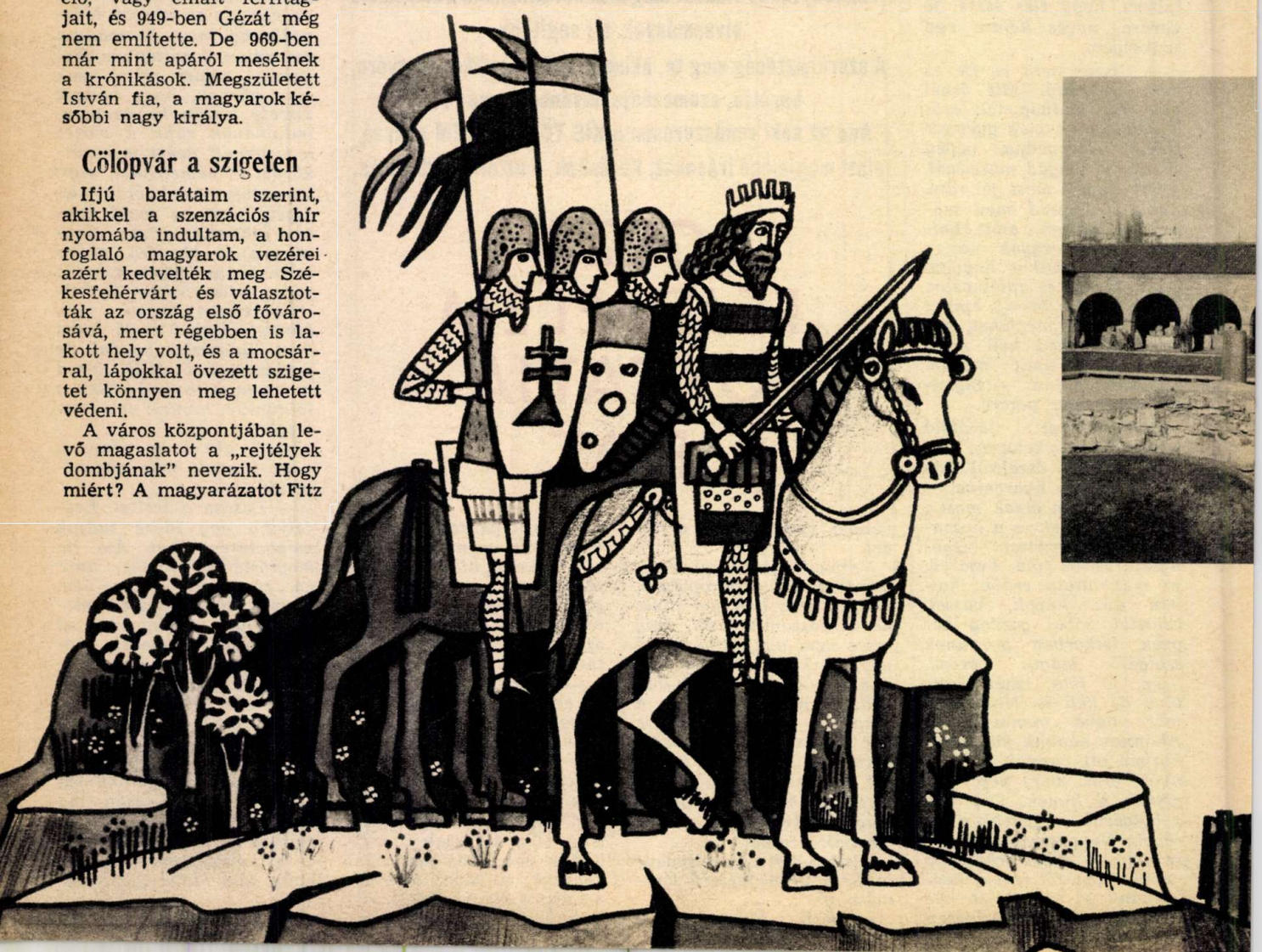

DOMB...

hanem az eszét is kitűnően forgatta. Hadseregnyi testőrséget szervezett, s a többi törzsfőt arra kényszerítette, hogy letelepedjen. Amelyikkel nem bírt, azt magához édesgette. Barátságot kötött a szomszéd országok uralkodóival is, hogy elkezdhesse országépítő munkáját.

— Ha a régészeknek sikerül megfejteni a rejtélyek dombjának titkát, akkor többet tudunk majd Géza fejedelemről is — jegyezte meg Banelli Nicolette.

A múltkutatók csapata

Csak dicsérni lehet a székesfehérvári István Király Múzeum vezetőit és munkatársait, akik a történelmi nyomozásba bevonják a város gyerekeit is. Megalakították a múzeum baráti körét, a múltkutatók népes csapatát. Tájékoztatják őket és híradóikban név szerint is közlik azoknak a nevét, akik valamilyen tárgyi vagy írásos emlékkel gazdagítják kincstárukat.

A múltkutatók csapatának vezetője, Riethmüller János mondta búcsúzóul:

— Időnként a gyerekeknek is vissza-vissza kell tekinteni. Aki a múltunkat ismeri, az a jelenünket is jobban becsüli, szereti.

Faragó György
Fotó: Wagner Margit

Székesfehérvárott egy lebontott ház helyén egyedülálló leletekre bukkantak. Az előkerült falmaradványok, korhadt cölöpök, fegyverek és használati eszközök ezer év távlatából üzennek számunkra a honfoglalás első napjairól, őseink életéről

RAJZ: GÖRÖG JÚLIA

Pályakezdés előtt álló fiatalok!

A Budapesti Vegyiművek szeretettel várja az általános iskolát végző fiatalok jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákba:

esztergályos, marós, hegesztő, kőműves, ács-állványozó, épületburkoló (kiemelt szakmák);

géplakatos, vas- és fémszerkezeti lakatos, gázvezeték- és készülékszerelő, központifűtésszerelő, erősáramú berendezés szerelő, bútorasztalos, szobafestő-mázoló.

Beiskolázunk még fentieken kívül csak állandó budapesti lakással rendelkezőket autószerelő, karosszérialakatos, autóvillamossági szerelő, valamint érettségizett fiatalokat irányítástechnikai műszerész szakmára.

A tanulók a kiemelt szakmákban a tanulmányi ösztöndíjon felül havi 200,– Ft ösztöndíj-kiegészítést kapnak.

Vállalatunk a gondtalan tanuláshoz segítséget nyújt: – a tanulókkal szerződést kötünk társadalmi ösztöndíjra, melynek összege havonta 250–500 Ft-ig terjedhet;

– vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk;

– gyakorlati oktatás alatt a tanulók kedvezményes ebédet, védőételt, védőruhát, és tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést kapnak;

– törzsgárdatagság elismeréséhez a tanulóéveket beszámítjuk.

Üdülési és számtalan sportolási lehetőség a vállalat sportszakosztályaiban.

Szakmunkásvizsga után a továbbtanulni szándékozókat támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a Budapesti Vegyiművek személyzeti és oktatási osztályán (1097 Budapest IX., Kén u. 5.) és a 277-275-ös telefonon.

FIÚK! LÁNYOK!

Gyertek az Egyt Gyógyszervegyészeti Gyárba szakmát tanulni! Korszerűen felszerelt tanlaboratóriumunkban és üzemeinkben jól elsajátíthatjátok a **vegyianyag-gyártó, hegesztő, csőszerelő, ács-állványozó, lakatos, gáz- és vízvezeték-szerelő, kőműves, esztergályos, villanyszerelő, és szobafestő-mázoló szakmákat.**

A képzés ideje: a hegesztő szakmában két év, a többi szakmában három év.

Fiúknak Budapesten kollégiumot biztosítunk!

Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt szerezhettek a 4 éves képzési idejű vegyianyag-gyártó és a vegyészanalitikus szakmában.

GONDTALAN TANULÁSHOZ A VÁLLALAT SEGÍTSÉGET NYÚJT: tanulmányi eredménytől függően **TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJ — NYERESÉGRÉSZESEDÉS — EBÉD,** védőruha, védőétel, a törzsgárdatagság elismerésekor a teljes tanulóidőt beszámítjuk. ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉG: a vállalat balatoni üdülőiben és vízi sporttelepein.

SPORTOLÁSI LEHETŐSÉG SPORTSZAKOSZTÁLYAINKBAN:
labdarúgás, kosárlabda, turisztika, sporthorgászat.

SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN

Jó kereseti lehetőség! Szabad szombat! Továbbtanulás!

Pályakezdőinket 5 évi **BEILLESZKEDÉSI PROGRAMMAL** segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein.

A két- és hároméves képzési idejű szakmákban munka mellett esti vagy levelező tagozaton teheted le az érettségi vizsgát, majd a technikusminősítő vizsgát.

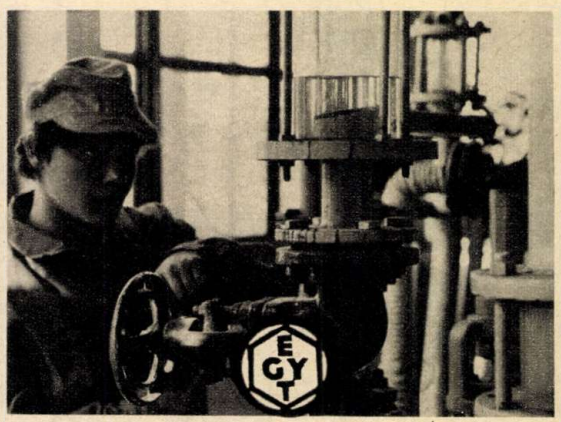

Támogatjuk főiskolai és egyetemi továbbtanulásodat is.

Személyesen, telefonon vagy levél útján történő jelentkezésedet előjegyzésbe vesszük.

Jelentkezési határidő: 1980. április 30.

Címünk:

Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár Oktatási Osztály Budapest, X., Keresztúri u. 30—38. Telefonszámunk: 836-702

Levélcímünk: Budapest, Pf. 100. 1475

A gyár budapesti központját a 67-es autóbusszal közelítheted meg a METRÓ Örs vezér téri végállomásától.

NYOLCADIKOSOK!

Pályaválasztásotokhoz figyelmetekbe ajánljuk, hogy a CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR jó lehetőséget kínál a szakma tanulásához.

Fiúk jelentkezését várjuk gyógyszergyártó (vegyész), lakatos, hegesztő, villanyszerelő, esztergályos, csőszerelő szakmunkástanulónak.

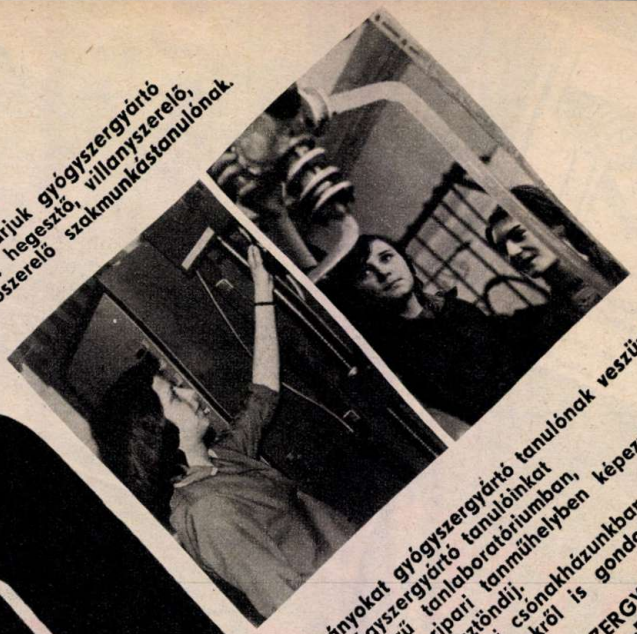

Lányokat gyógyszergyártó tanulónak veszünk fel.

Gyógyszergyártó tanulóinkat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

Vállalati ösztöndíj, római-parti csónakházunkban sportfelszerelésekről is gondoskodunk.

A Címünk:
CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR Budapest IV., Tó u. 1–5. Oktatási osztály.
Telefon: 690-900 (531-es mellék) és
CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG Budapest XXII., (Nagytétény), Bányaláb u. 2.
Személyzeti osztály.
Írásbeli jelentkezés: 1325 Budapest, Postafiók 110.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Tudjátok-e, hogy a szép színes varró- és kézimunkacérna előállításához jó minőségű fonalra van szükség?

A fonás az emberiség egyik legősibb mestersége. Ma már azonban a fonalat nem rokkán, hanem szakmunkások modern, nagy teljesítményű gépeken, korszerű üzemben állítják elő.

Általános iskolát végzett lányokat 3 év alatt FONÓ szakmára képezünk ki, fiúkat pedig textil- és ruházatiipari gépkezelő szakmára.

Három nap elméleti oktatás az iskolában, három nap gyakorlati a **PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁRÁBAN.**

Figyelmedbe ajánljuk a következőket:

PFV. ÚJPESTI CÉRNAGYÁR
személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Váci út 91. 1044

- **A tanulmányi eredménytől függően a tanulóbér 350–560,– Ft.**
- **Az ösztöndíj: 500,– Ft.**
- **Ingyenes kollégiumi elhelyezés (lakás és háromszori étkezés!);**
- **tankönyvek, tanszerek;**
- **munkaköpeny, iskolaköpeny;**
- **diákbérlet;**
- **hazautazásnál évente 6 alkalommal 50% utazási kedvezmény.**

Szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk.

Korszerű, új leányotthonunkban szállásról is gondoskodunk. A továbbtanulást segítjük és ösztönözzük.

Kérjük, hogy továbbtanulási lapjaitokat a gyár címére küldjétek.

Tánc az asztal körül

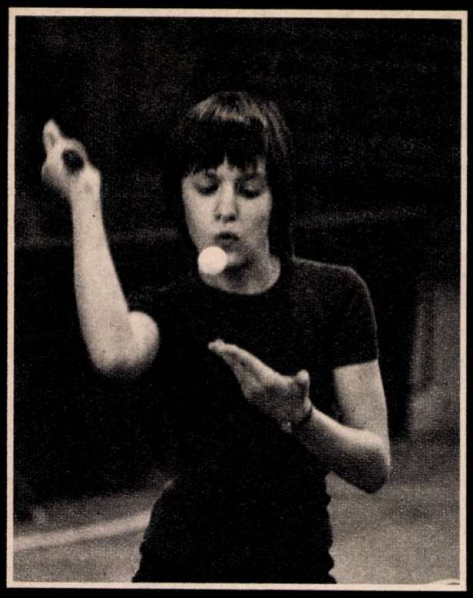

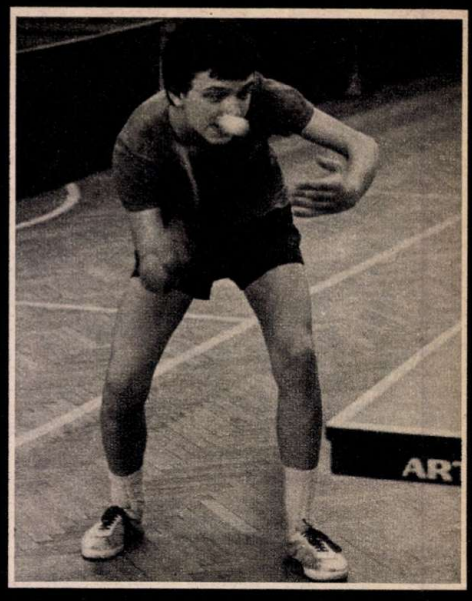

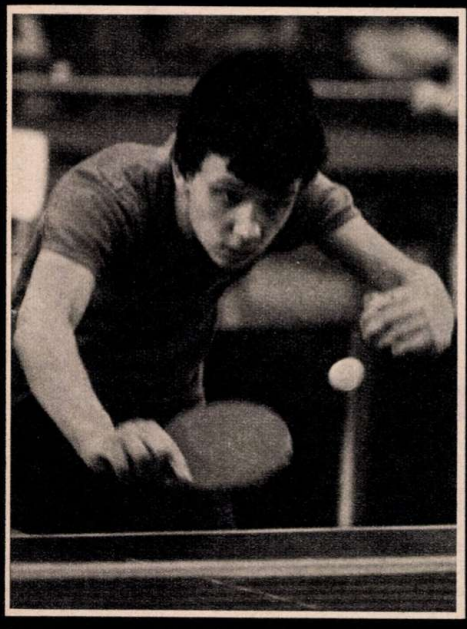

Az egyik legeredményesebb – igaz nem olimpiai – magyar sportág, az asztalitenisz utánpótlásának képviselői randevúztak két napig Szekszárdon. A XV. Téli Úttörő-olimpia döntőjének küzdelmeiben több esélyes elvérzett, ám a helyezésekért így is színvonalas, érdekes mérkőzéseket vívtak a részvevők.

Eredmények: III. korcsoport. Leányok: 1. Bátorffy Csilla (Tolna megye), 2. Horváth Edina (Győr), 3. Széles Edina (Budapest). Fiúk: 1. Csizmadia Zoltán (Budapest), 2. Pigniczki László (Budapest), 3. Jenei Zoltán (Heves megye). IV. korcsoport. Leányok: 1. Bolvári Katalin (Tolna megye), 2. Pircsák Szonja (Budapest), 3. Böhm Gabriella (Budapest). Fiúk: 1. Andódy Tibor (Budapest), 2. Kreinhardt András (Veszprém megye), 3. Szabados Péter (Somogy megye). Csapatban: 1. Budapest I. (Pircsák–Széles–Andódy–Pigniczki), 2. Tolna I. (Bolvári II.–Bátorffy–Rottler–Iván), 3. Budapest II. (Böhm–Nagy–Varga–Csizmadia).

Az Oktatási Minisztérium által felajánlott kupát a fiúknál Budapest I. csapata, a lányoknál a Tolna I. csapata nyerte el. Különdíjjal jutalmazták a fiúk közül a háromszoros úttörő-olimpiai bajnok Andódy Tibort és Kreinhardt Andrást, aki a legbravúrosabb eredményt érte el: legyőzte az első helyen kiemelt versenyzőt; Jelasity Radován az előd döntőkben való kiváló szerepléséért szerzett különdíjat. A legeredményesebb Tolna megyei versenyző részére kiírt tiszteletdíjat Iván Gyula szerezte meg.

A lányok közül a háromszoros olimpiai bajnok Bolváry Katalin nyerte el a különdíjat. A mezőny leglelkesebb versenyzője címet Soós Csilla kapta meg. Különdíjat kapott még Horváth Edina és Bátorffy Csilla is.

Kép és szöveg:
Szalay Béla

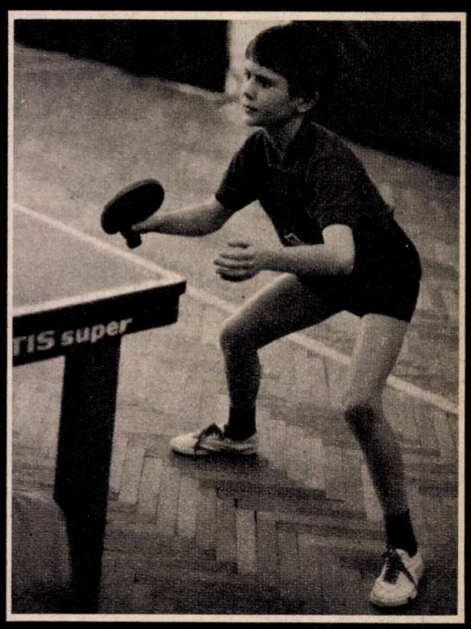

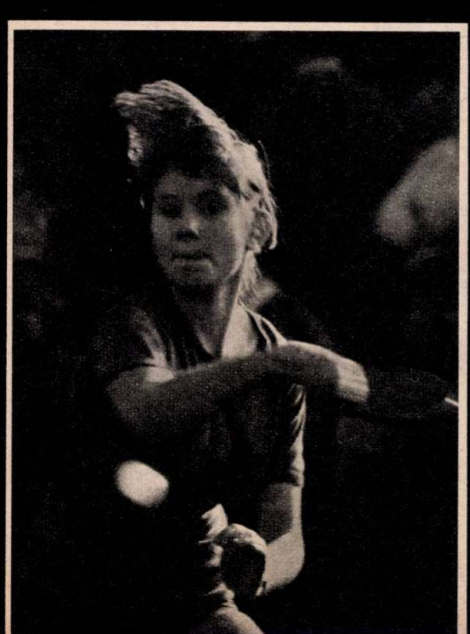

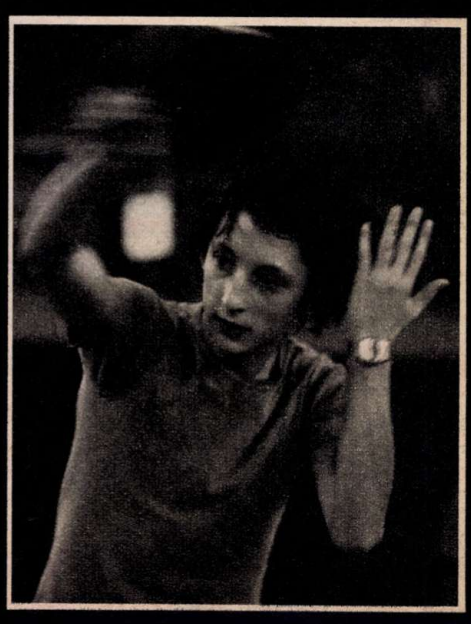

TÖPRENGŐ

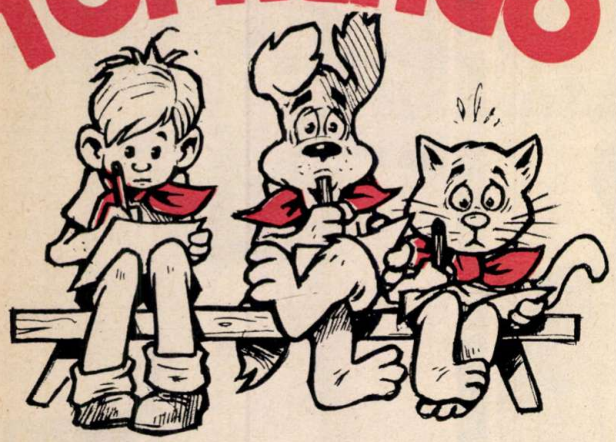

NYERTESEK

A 37. szám rejtvényeinek megfejtéséért könyvutalványt kapnak: Balag Gábor, Jászberény; Békefi Ottó Nagykanizsa; Bokros Ágnes, Monor; Cserny Bernadette, Várpalota; Égerházi Kati, Hajdúhadház; Fábián Mária, Mezőfalva; Földesi Ildikó, Nyíregyháza; Fodor Zsolt, Karácsond; Griesz Zsigmond, Budapest; Krancz Ferenc, Kőszeg; Lőrincz Ibolya, Békéscsaba; Mihályi Tibor, Esztergom; Németi Ferenc, Debrecen; Oláh Tamás, Mátraverebély; Rokolya Erika, Bölcske; Sipos Zoltán, Nagykőrös; Sőrés Ágnes, Debrecen; Sztréhli Krisztina, Csolnok; Tar Gábor, Balmazújváros; Tóth Éva, Pacsa.

A 38—39. összevont szám nyertesei: Bíró Edina, Libnár Nikolett, Nágel Péter, Vásárhelyi István, Budapest; Kálmán Gyula, Papp Géza, Kecskemét; Kupai Ildikó Pálfi Beáta, Nagykanizsa; Barta Angelika, Karancskeszi; Bíró Ferenc, Szamosújlak; Gál Rita, Mezőkövesd; Jakabfi László, Hódmezővásárhely; Kerepeszki Andrea, Szolnok; Lippai Csilla, Szeged; Márta Hajnalka, Siófok; Szabó Ágnes, Tolna; Székely Andrea, Újfehértó; Szokolay Emese, Miskolc; Tenk Attila, Úrkút; Verhás Ferenc, Dombovár.

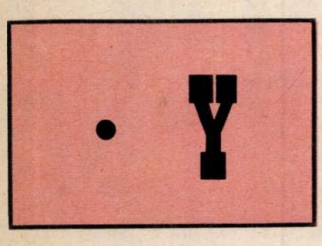

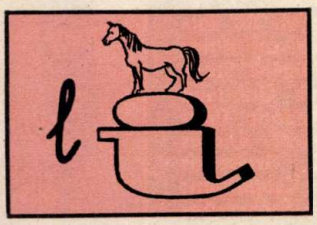

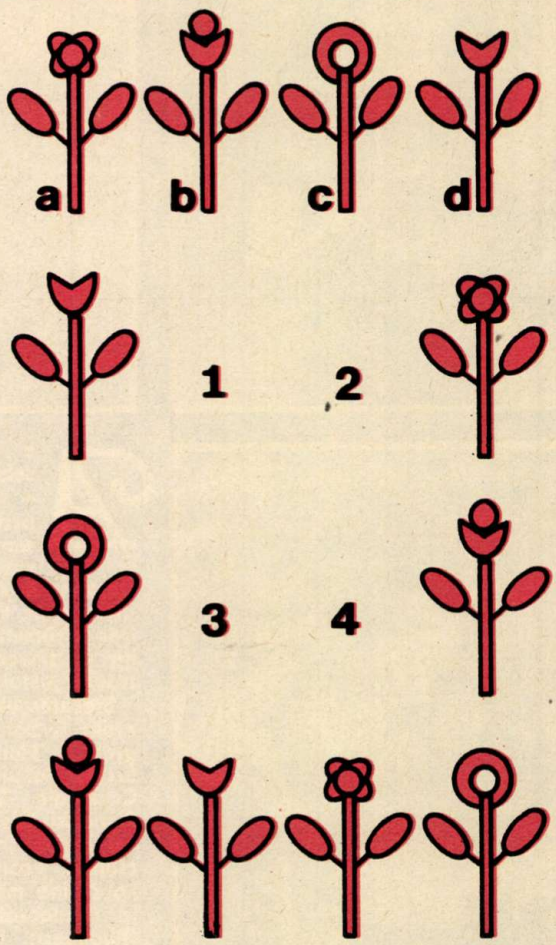

MILYEN FAJTA virágokat kell a számok helyére rakni, hogy minden sorban — vízszintesen és függőlegesen is — mindből csak egy szerepeljen?

A KÉT RAJZ között hány eltérés található?

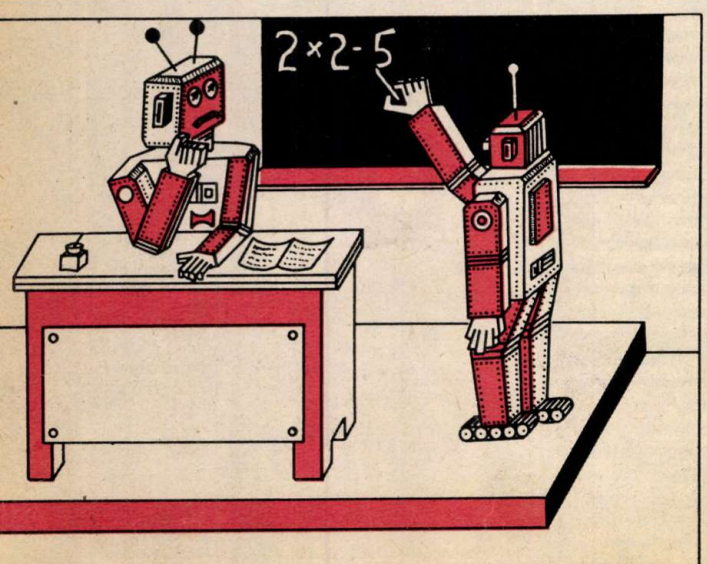

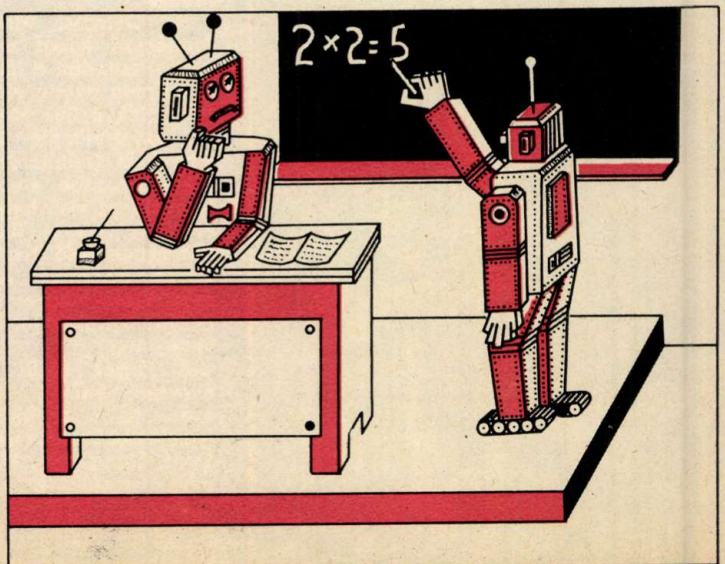

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be!

Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: február 25.

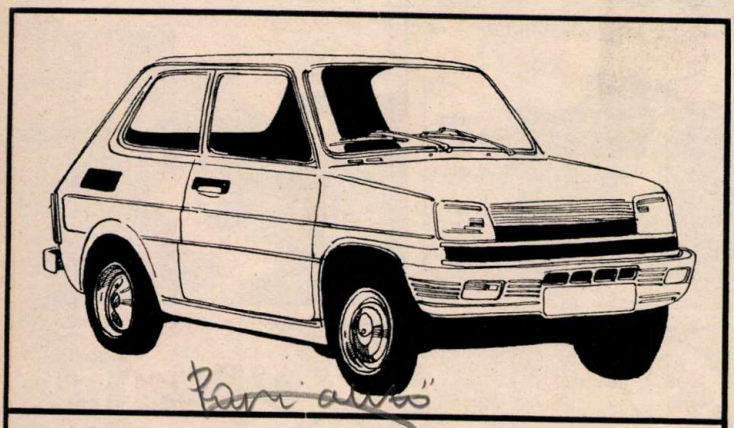

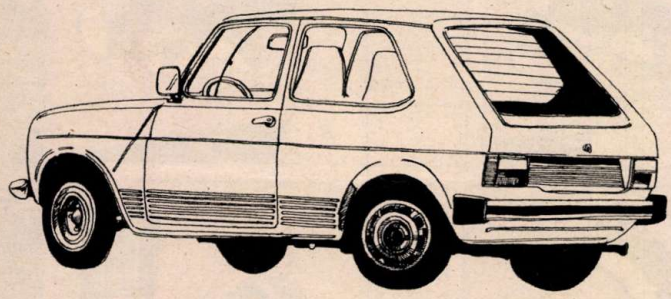

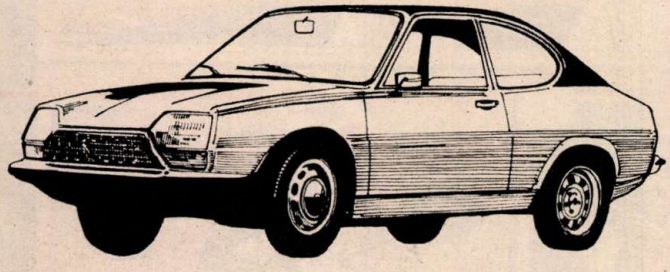

ÖSZVÉRAUTÓK

Egy-egy autót két kocsiból állított össze a rajzoló. Milyen márkából állnak a párok?

A körökben található számokat írjátok be az üres négyzetekbe úgy, hogy a számjegyek összeadása után az eredmény 10 000 legyen!

1	2	3	4
5	6	7	8

	2		2
		2		3
	2		2	
		1		5

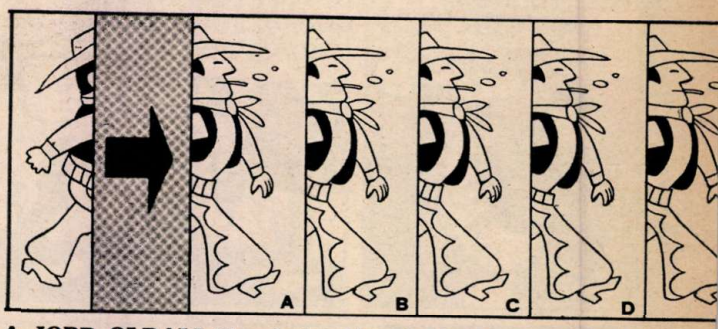

A JOBB OLDALI öt rajz közül csak az egyik egészíti ki jól a bal oldalon félig látszó férfi rajzát. Melyik?

LÁMPÁK • LÁMPÁK • LÁMPÁK

Rejtvényünk fő soraiban különböző lámpafajtákat rejtettünk el.

VÍZSZINTES: 1. Nagy fényerejű fényszórós lámpa, filmkészítésnél, operációknál használják. 7. Dróthálóval körülvett biztonsági bányászlámpa, amely kialvásával robbanógáz jelenlétét jelzi. 12. Valódi, nem másolat. **13. Párás időben is kielégítő látási viszonyokat biztosító sárga fényű fényszóró.** 14. Lajos egyik beceneve. 15. Bőségesen áraszt. 17. Egyforma betűk. 19. ZLE. 21. Labda a kapuban! 22. ÖI. **23. Hordozható üvegburás petróleum v. olajlámpa.** 24. Ezen a napon. 26. Az albán pénznem. 27. Nyit. 28. Rangjelző. 30. Olaszországban élő magyar szobrászművész. 32. Az alaphangtól számított harmadik hang. 33. Tagadószó. 35. Nem jó az egyenes útról... **38. Ernyőzött fénysugarakat vető kisebb kézilámpa.**

FÜGGŐLEGES: 1. Útkereszteződéseknél a közlekedést színes fényekkel szabályozó készülék? 2. Egy, a Szovjetunióban levő hegységgel kapcsolatos. 3. Mókusfajta. 4. Női név. 5. Személyed. 6. Rába... 7. Álomba... 9. Kicsinyítő képző ford. 10. Leányaink férjei. 11. YD. 16. Nagy lakoma. **18. Gyógyító hatású ibolyántúli sugarakat kibocsátó higanygőzlámpa.** 20. Hangosan adja jelét ijedségének. 23. Magot hint. 24. Halfajta. **25. Tompított fényt szóró, színes ernyőjű villanylámpa.** 27. Elképzelés. 29. A román pénznem, egyes számban. 31. Igeképző. 32. Évszak. 34. Ezerötven, római számmal. 36. Állóvíz. 37. Ma már sporteszköz.

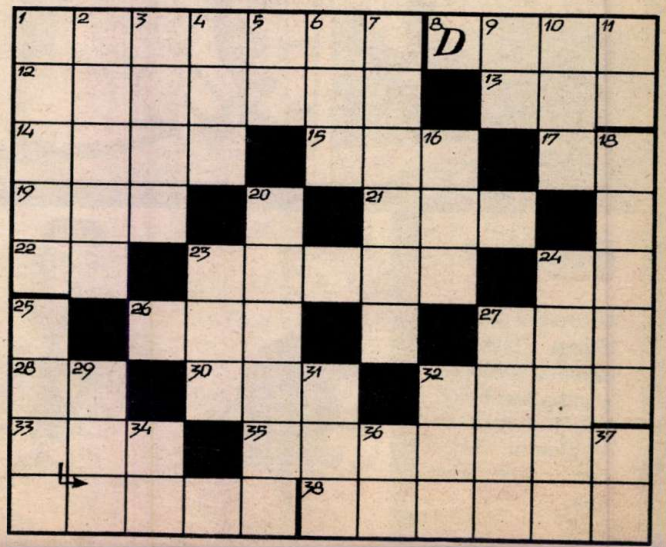

PIFU KARATÉZIK

ŐSDIVAT

Öltöztesd fel a képen látható embert azokkal a ruhadarabokkal, amelyek a 4 alakon kétszer szerepelnek.

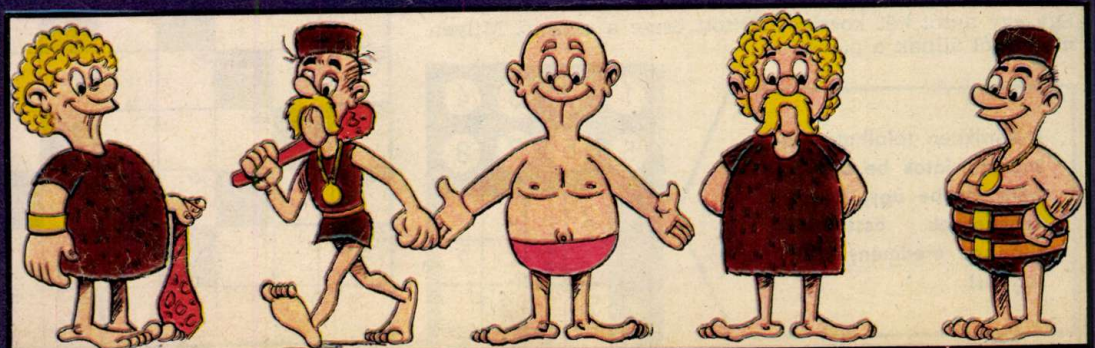

NYERTÉL? NYERTÉL!

Az októberi Mini Pajtás Rejtvénymagazinban nagyon sok rejtvény jelent meg. Ezek megfejtése kellemes órákat jelentett számotokra. Egy-egy eredményes megfejtés utáni jó érzés felért egy nyereménnyel. No, de azért a tárgyi nyeremények sem maradnak el, úgy, ahogy azt a lapban megígértük. Sajnos, a sok-sok megfejtő mindegyikének nem küldhetünk jutalmat, így hát sorshúzással kellett eldöntenünk, hogy kik legyenek a boldog nyertesek.

AZ ÚTTÖRŐ ÉS IFJÚSÁGI ÁRUHÁZ-ban 5000 Ft-ért Bíró Csaba (Pécs), 4000 Ft-ért pedig Sándy Gabriella (Budapest XI.,) vásárolhat.

A PILISI PARKERDŐ GAZDASÁG HINTAFALOVÁT a dunaharaszti Micimackó őrs nyerte. (Őrsi krónikás: Tar Edit.)

UGYANCSAK A PILISI PARKERDŐ GAZDASÁG ÁLTAL FELAJÁNLOTT VENDÉGÜLLÁTÁSRA EGY VADÁSZHÁZBA a következők kapnak meghívót: Dudás Attila (Gödöllő), Erdélyi Attila és Erdélyi György (Székesfehérvár). (Az időpontról levélben kaptok értesítést.)

TÁRGYNYEREMÉNYEKET NYERTEK:

SZÁNKÓT: Bárándi Gyula (Lőrinci), Renner Erika (Sásd), Martinkovics Katalin és Frigyes (Szücsi), Molnár Imre (Debrecen).

FÉNYKÉPEZŐGÉPET: Lancsár Sándor (Szombathely) és Németh Ibolya (Győr-Ménfőcsanak).

ZSEBRÁDIÓT: Károlyi Géza (Jászberény), Boros Mónika (Hódmezővásárhely) és Pecze Ervin (Záhony).

TÁRSASJÁTÉKOT: Boncz Erika és Attila (Budapest, XIV.,), I. napközis csoport (Táp, Általános Iskola), Bognár Erika (Szigetszentmiklós), Nagy Ákos (Szekszárd).

NAGYLEMEZT: Babos Mariann (Csönge), Mátis Éva (Csönge), Udvarhelyi Edina és Boglárka (Hajdúszoboszló), Kis Csontos Róbert (Szolnok), Balogh Géza (Budapest III.,), Argalás Magdolna (Földeák), Bede Marianna (Szolnok), Horváth György (Kiskunlacháza), Osgyán Henrik (Palotás).

KÖNYVET: Benus Andrea (Jászberény), Kádár Zsolt (Kisújszállás), Kiss László (Debrecen).

SZÜRRÁTÉTES TERÍTŐT: Kiss Andrea (Debrecen), Papp Géza (Kecskemét), Ónodi Andrea (Szolnok), Bíró Mária (Földes), Ács Anita, Katalin (Nagykálló), Major Lívia (Olaszfa), Szabó Péter (Alsózsolca).

EXPRESS-TRIKÓT: Sipos Erika (Csengerújfalu), Ivánkovits Gabriella (Győr), Kardos Anikó (Bihardancsháza), Varga Mária (Budapest IV.,), Pásztor Miklós (Budapest IX.,).

A KŐFEJTŐRŐ MEGFEJTÉSÉÉRT VIDÁM KÖNYVET: Lajsz Andrea (Miskolc), Horváth Andrea (Budapest XIV.,), Szél Nagy Mihály (Hódmezővásárhely).

EZENKÍVÜL A HIRDETÉSES REJTVÉNYEK MEGFEJTÉSÉÉRT AZ ILLETÉKES VÁLLALATOK AZ ALÁBBI AJÁNDÉKOKAT KÜLDIK:

KISGYERMEKNEK, ISKOLÁSNAK (GYEV): 300,– Ft-os vásárlási utalványt: Horváth Andrea (Nagykónyi), 200,– Ft-os vásárlási utalványt: Nemes Gábor (Budapest XIII.,) és Surányi Anita (Szentes), 100–100,– Ft-os vásárlási utalványt: Ábrahám Melinda (Tokodaltáró), Szalóki Zoltán (Budapest I.,), Kondás Sándor (Mezőkövesd).

„ÜZLET BUDAPESTEN": 500,– Ft-os vásárlási utalványt kap Michelisz Mátyás (Mohács), 200,– Ft-os vásárlási utalványt Fekete Zoltán (Veszprém) és Tóth János (Nagysáp), 100–100 Ft-os vásárlási utalványt: Csontos Erzsébet (Püspökladány), Kocsis Zsuzsa (Szombathely), Sipos Andrea (Budapest VI.,).

ERDEI TERMÉK VÁLLALAT (ETÜD): ajándékcsomagot kapnak: Danicska Éva (Mindszent), Francz Dorottya (Boglárlelle), Helfrich Ferenc (Dunaharaszti), Kádár Gábor (Mázaszászvár), Káré Ildikó (Csépa), Kürtösi Ildikó (Albertirsa), Lents Zoltán (Sümeg), Nagy György (Körösteténtlen), Pintér József (Szolnok), Zányi Sándor (Budapest).

KERESD A KÖRZŐT: Színes rúdkészletet nyert: Törő György (Hőgyész), logikai játékot: Dajka Anna Mária (Budapest (XVII.,), Tanulói szókártyát kap: Tóth Erzsébet (Jánossomorja).

ÚJPESTI ÁRUHÁZ (TOTÓ): 50,– Ft-os vásárlási utalványt nyert: Ladányi Judit (Budapest XIV.,), Kiss Mária (Őrbottyán), Szabó Ágnes (Budapest IV.,).

A tárgyjutalmakat postán küldjük el.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

1979. február 1-től az új előfizetési díjak:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

80.0415 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő: PORKOLÁB CSABA

Tuza Zsuzsanna Jászberény, Korcsolya út 3. 5100: A pályaválasztási klubdélutánt — amelyen az őrsök különböző szakmákat mutattak be játékos formában, és ahol meghívott szakmunkástanulók is ízelítőt adtak szakmájukból — nagyon jó ötletnek tartjuk.

Zsuzsa! Sokan megírják nekünk gondjukat, bajukat és azt is, hogy miről vitatkozik az osztály. Több riportunkhoz ilyen levelek, jelzések adták az ötletet, ezért úgy gondoljuk, nem kell külön felhívást intézni olvasóinkhoz azért, hogy küldjenek vitatémákat.

„EMLÉK" JELIGÉRE: A felfedezésed miatt nem kell kétségbe esned, mert lehet, hogy a nagyszüleid elváltak, majd újraházasodtak, és így van „új" nagyapád. Ami pedig a pénzt illeti, nem egyedüli család vagytok, ahol a szülők nem tartják szükségesnek a gyerekek előtt feltárni anyagi helyzetüket. Azt javasoljuk, hogy a kétségeidről óvatosan tudakozódj a szüleidtől, mert végül is csak tőlük tudhatod meg a választ a felmerült kérdésekre.

A TŰZFORRÓ LAVINA

Szöveg: CSER GÁBOR
Rajz: ENDRŐDI ISTVÁN

FOLYTATÁSA KÖVETKEZIK

80/6
XXXV. ÉVF. • 1980. FEBR. 7. • ÁRA: 3,50 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: WAGNER MARGIT

EGY EMBERÖLTŐVEL EZELŐTT, HARMINCÖT ESZTENDEJE SZABADULT FEL BUDAPEST. TÖRTÉNELEMKÖNYVEK LAPJAI, SZEMTANÚK EMLÉKEI ŐRZIK AZOKAT A NAPOKAT, AMELYEK ÓTA FELNŐTT ÉS NÖVEKSZIK JELENLEG IS EGY NEMZEDÉK. OLYAN NEMZEDÉK, AMELY EGYRE INKÁBB KÉPES FELFEDEZNI A TÖRTÉNELMET.

A parancs harmincöt évvel ezelőtt egyértelmű volt: „A partizánegység törjön át a nyilasok és a németek gyűrűjén, játssza ki a város szélén álló fasiszta előőrsöket és az előre küldött összekötők segítségével semmisítse meg az aláaknázott víztorony őrségét, majd hatástalanítsa a robbanószerkezetet." Akkor a várost már körülvették a szovjet csapatok, bármelyik percben megindíthatták a támadást, az ostromot. Mindenki tudta, ha a víztorony felrobbantása sikerül, Újpest lakossága hosszú időre víz nélkül marad. A harmincöt évvel ezelőtti akciót siker koronázta. A partizánegység bekerítette és megsemmisítette az őrséget és eltávolította az épület alatt elhelyezett robbanóanyagot.

E három és fél évtizeddel ezelőtti jelentős fegyvertény emlékére háromszáz újpesti úttörő harci túrára indul. Három útvonalon négy akadályt leküzdve, öt-hat kilométert gyalogolva a fagyos, ködös újpesti utcákon „megrohamozzák", majd „elfoglalják" a víztorony körzetét.

Az Istvántelki úton, egy utcasarok mögött, négy fiú hógolyókat gyúr. Ők vállalták az előőrs szerepét. Már hallani a Fóti úti iskola „partizánjainak" lábai alatt a hó csikorgását. Még egy perc, és elszabadul a pokol!

Egy-egy — a volt ellenséget megjelenítő — őrcsapat tizenhárom úttörőpartizán egység rohamát állja és tizenhárom csata után adja meg magát. Úttörők, ifik együtt játszva idézik fel e délelőttön a múltat, miközben végiggondolják és kicsit át is élik a szabadság megszületésének egyik veszélyes pillanatát.

A történelmi játékot a kegyelet percei követik. A résztvevők megkoszorúzzák a víztorony falán levő emléktáblát, majd a kerület határát átívelő felüljárón átadják a szabadságot jelképező fáklyát a következő, 1945-ben felszabadított Rákospalota úttörőinek.

G. A.

Fotó: Gaál Zoltán

Jelenidőben

— Nekem a történelem a kedvenc tantárgyam.

A szenvedélyes mondat egy hosszú hajú lány szájából hangzott el a főváros XIX. kerületének úttörőparlamentje szünetében, a kerületi ifjúsági ház előcsarnokában. A körülötte állók főleg hangja forrósságától figyeltek fel rá. — Mindig is szerettem a törit — folytatta. — Eleinte azért, mert jó volt közben álmodozni. Hol athéni polgárnak, hol római harcosnak képzeltem magam, később a törökök ellen védtem az egri várat, aztán partizánként ejtőernyővel ereszkedtem le a Kárpátokban. Ma már azonban másért szeretem ezt a tárgyat.

Gondolatnyi szünetet tartott, szorosabb lett az őt övező gyűrű, mély lélegzetet vett, s máris folytatta:

— Minél többet olvastam, annál inkább erősödött bennem az érzés, soha nem szabad elfelednünk, hogy egyszer a mi korunk is történelemmé válik. Apámmal sokat beszélgettünk múltról, jelenről, jövőről. Ő szokta mondogatni: „Jól vésd a fejedbe, a történelem nemcsak a könyvekből megismerhető múltat jelenti. Köztünk jár, minden óránkban jelen van, az én és kortársaim életében és emlékeiben is, de már a te és korosztályod mindennapjaiban, holnapjaitok képében is."

— Amikor ezt megértettem, valahogy még fontosabb lett számomra a történelem. Álmodozom most is, de az álmok helyét egyre inkább a gondolatok foglalják el. Főleg azon töprengek, mit is kellene jobban, értelmesebben csinálnom, csinálnunk, hogy egy kicsit rajtunk is múljon, amit idővel rólunk tanulnak majd a gyerekek. Mert szerintem cseppet sem mindegy, hogy könyveikben ők is újabb háborúkról, pusztulásról olvashatnak, vagy egy olyan korról, amelyben igazán szép és érdemes volt gyereknek, felnőttnek lenni.

A szünet befejeződött, a lányt magukkal sodorták a többiek. A terembe, ahol talán észrevételével, hozzászólásával éppen ő formálta egy parányit életük, sorsuk, leendő történelmünk képét. Mindez olyan gyorsan történt, hogy még a jegyzetfüzetemet sem kaphattam elő, a nevét sem jegyezhettem fel. Így csak szavait őrzöm, azzal a bizsergető, jó érzéssel, hogy élnek közöttünk olyan gyerekek, akik igyekeznek mindennapjainkban is felfedezni a történelmet, amely valóban köztünk jár. Akár, ha dolgozunk, akár, ha tanulunk, művelődünk, vagy játszunk. Mindig és mindenütt!

Bőcs Ferenc

1945. február 13-án fővárosunkban is új történelem kezdődött

HARCI JÁTÉK HÓ-GOLYÓ-VAL

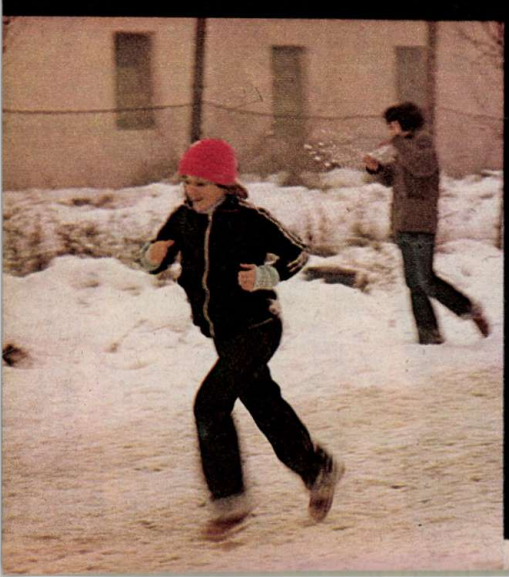

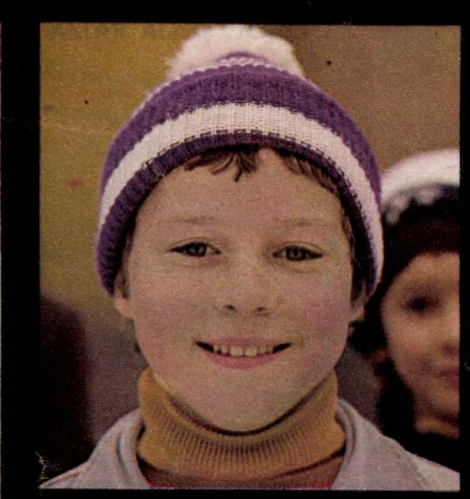

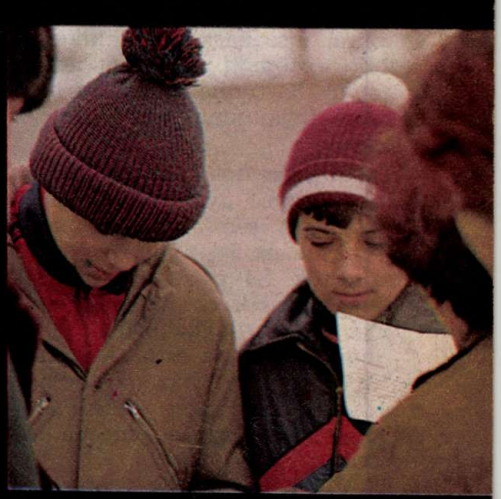

SOMOS ÁGNES ÍRÁSA

Ólmosszürke a téli délután.

Nyitom a lakás ajtaját, s a belső szobából, szokás szerint, hangok folyója ömlik körém.

Fülelek. A lányom ma vajon miért nem Boney M.-éket hallgatja? Ez a muzsika más. Lágyan simogat. Ez Mozart altatódala!

A lemezesszekrény feldúlva. Valamelyik rejtett zugából halászhatta elő a régi, kopott hanglemezt, amelynek megfáradt barázdáin sercegve-prüszkölve töri át magát a tű.

Kabátban-kucsmában állok, moccanatlanul. Csizmámról a hó levét lassan beissza a szőnyeg. S az altatódal hirtelen eltorzul, megcsuklik, békés hangjegyei közé dübörgés tolul, tompa puffanások, sikolyok. A múlt lavinája zúdul rám . . .

*

Akkor még nem tudtuk, hogy mit jelent a háború.

Budapest furcsa, lázas rohanásban élt, de mert még nem tudta pontosan, hogy mitől, hát igazán nem félt. Reggelente a felnőttek izgatottan böngészték az újságokat, napközben pedig liszt, cukor és gyertya után futkostak. Mi, gyerekek is ott toporogtunk a kígyózó embersorokban, hogy az üzletek előtt fogjuk a helyet, amíg rokonaink közben másutt és másért tülekedtek.

Esténként jött az elsötétítés, fekete függöny, fekete papír az ablakokra, éjszakára pedig kikészítettük a tömött bőröndöt és a gyertyát. Ki tudhatja? . . . De még mindig fogalmunk sem volt az egészről.

Talán ezért nem vettük komolyan az egyre gyakoribb légiriadó-próbákat sem. Buzgón mászkáltunk le és fel a pincéből, de nem értük fel ésszel: miért csináljuk ezt? Hiszen ha csak ennyiből áll a világháború . . .

Amikor azon az estén a csendbe beleharsant a ház parancsnokának erélyes szava, senki sem törte magát, hogy a pincébe lesiessen.

— Minek egy újabb próba? — morogtak a lakók. — Tudjuk már!

A parancsnok ott állt a sötétségbe takart udvaron — tanácstalanul. Beletúrt őszülő, rövidre vágott hajába és hideglelős mozdulattal begombolta kosztümjének kiskabátját. Alacsony, idősödő asszony volt, tele erővel, lendülettel, katonás pontossággal. Olyan apró termetű volt, hogy mi, gyerekek is túlnőttünk a fején. De hangjával három markos férfi sem vehette volna fel a versenyt:

— Figyelem, emberek! Légiriadóóóóó! Azonnal levonulni! Légiriadóóóó!

A lakók már-már rá sem hederítettek, amikor felbőgött a ház tetejére szerelt sziréna is. Ez a hang behatolt a füleken át, végigborzongatta a hátgerinc összes idegét, felkúszott az agysejtek közé, s őrült táncot járatott a megrettent szívvel. Bömbölt a környék! Egyre több sziréna búgott bele a hangzavarba . . . Azokra a delekre gondoltam, amikor így erősödött, zúgott egyre jobban a déli harangszó, egyre több kondítással . . . Milyen torz hang, torz világ!

Mire a ház megélénkült, s a hátsó lépcsőn lefelé imbolyogtak a gyertyafények, már a repülők zúgása is egyre közelebbről hallatszott. A menet meggyorsult. Fent felvijjogott egy óriási vércse. Három emelet magasságig tört fel a félelem!

Sötétség. Hangzavar. Lábak. Bőröndök. Bombák. Emberek. A földszinten megtorpant a tömeg.

A másodikról elvesztettek egy gyereket! Az anyja visszafelé kapaszkodott, eszelős tekintettel fúrta át magát a tömény sötétségen és a szidalmak árján. Csomagja ott állt a lépcső alján keresztben. Valaki átbotlott rajta, s az utána igyekvő is elesett. A parancsnoknő felkapta a nálánál kétszer nagyobb bőröndöt és utat nyitott az áradatnak . . .

A pincében a földszintiek között már kedélyes kártyacsata dúlt. Az elsőről egy idős házaspár folytatta félbemaradt vacsoráját, s a másodikról az a mama előbb felpofozta, azután összecsókolta elkóborolt, de meglelt fiát.

Hirtelen kialudt a villany. Süvöltést, majd mennydörgést hallottunk, aztán — valahol messzebbről — megremegett a föld. Újabb rázkódások, megint újak . . . most is, és egyre közelebb!

A sötétségben mindenki a pincefeljárót kereste, s aki még csak a bejáratnál állt, azt befelé vitte a félsz és a légnyomás. A pokol mindenkinek a torkáig ért!

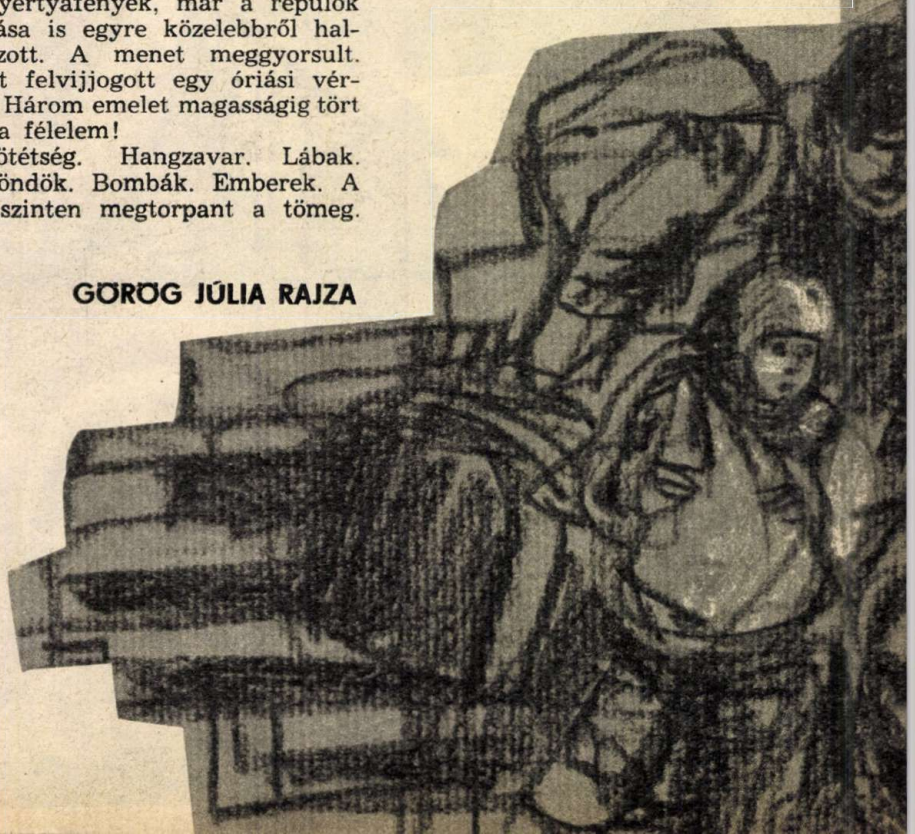

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

altatódal

Meleg, érdes kéz ragadta meg a karomat. Az apró parancsnoknő forró leheletét éreztem magamon.

— Kislányom, énekelj valamit! Gyorsan! Mindegy, akármit . . . — parancsoláshoz szokott hangjában könyörgés, végső kétségbeesés remegett.

Énekelni? Amikor megőrült a világ? Amikor azt sem tudom, hogy még élek-e? Amikor a sötétség és iszonyat fojt, ijeszt, rémalakokkal gyötör . . .

— Énekelj! Énekelj gyorsan!

Valami oszlopba kapaszkodtam és remegve belekezdtem. Az első, ami eszembe jutott, Mozart altatódala volt:

— Gyermekem, óh, aludj már . . . nyugszik minden kis madár . . . pihen már erdő, s a rét . . . erdőben az őzikék . . .

Mintha a végítélet napján megszólalna az angyalok kara. Vékonyka gyerekhangom átszárnyalt a légópince sötétjén és megbénította az embereket. Csend lett. Halálos néma csend. Az egymást taposó emberek a földre roskadtak.

— Álmodra az ég vigyáz . . . kicsi kis angyal vagy száz . . .

Mintha kialudt volna az őrjöngőkben a lélek. Csak a gépek zúgása, a föld moraja hallatszott — s az énekem.

Hirtelen rettenetes robbanás nyelte el a dalt: a szomszéd házat földig borotválta egy bomba! Recsegve dőlt össze a jól ismert lépcsőház, ahol annyit fogócskáztunk a szomszéd gyerekekkel! Pincénk fala kinyílt, mint valami tátongó, mély seb, ahonnan porfelhő és sikoly dőlt felénk . . .

— Alúúúdj, aalúdj . . . — énekeltem zokogva és a szám megtelt porral, könnyel, keserűséggel.

Találkoztam a szenvedéssel, a rettegéssel, a halállal, a kiszolgáltatottság tehetetlenségével. A háborúval . . .

*

A lemezjátszó kikapcsolt, a kar helyére ugrott, a kis fekete korong lassulva megállt.

Álltam a szoba közepén, békés csend vett körül, s a lányom értetlenül nézte: miért eredt el oly keservesen a könnyem egy régi, poros lemezről előcsalogatott altatódal hallatán.

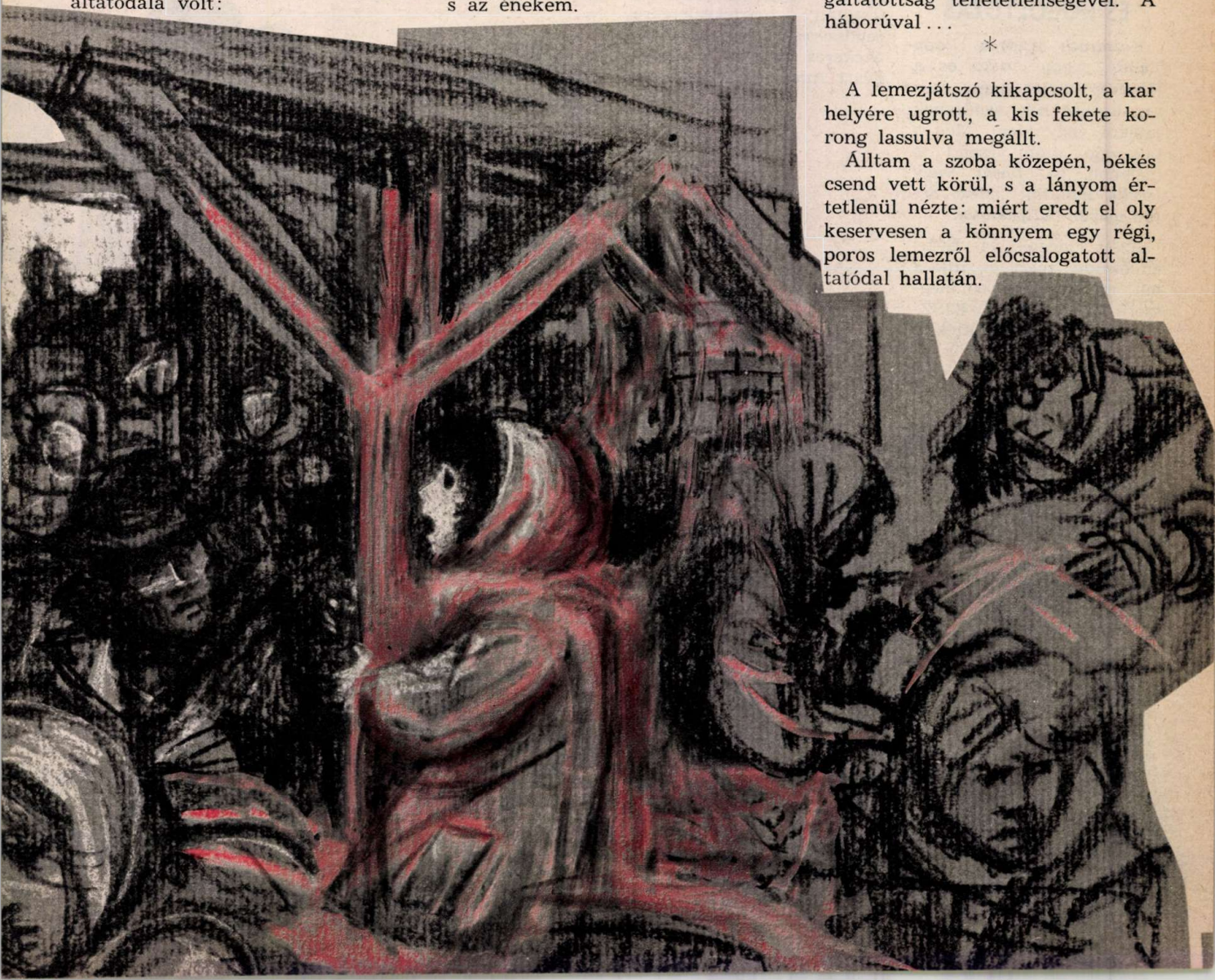

Itt a

Hurrá! Együtt megyünk táborozni!

Csatazaj a folyosón! Rohannak a gyerekek, ám néhány perc múlva olyan csendben hallgatják a téli táborozásról szóló felhívást, mintha nem is ők vágtáztak volna előbb hatalmas zsivajjal.

Szalóki Lajos és *Kocsis István*, a Ganz-MÁVAG-ban dolgoznak, „másodállásban" pedig a nyolcadik kerületi Vajda Péter utcai általános iskola úttörőcsapatának ifivezetői. A gyerekekkel még a nyáron, a káptalanfüredi táborban barátkoztak össze.

HEGYMÁSZÁS ÉS HÓGOLYÓZÁS

Kaimráth Andrea, Papp Tünde, Nagy Anikó és a többiek szerint egész más az, ha az ifik rendeznek játékot vagy túrát. Még a takarodó utáni csend is mélyebb, ha *Lajos* vagy *István* mondja: *„Most aztán igazán hallgassatok!"*

Azért idézték a nyári emlékeket, mert az ifik a téli táborozáshoz is megszerezték a gyári KISZ-buszt, és együtt szőtték a terveket a gyerekekkel: milyen legyen a téli tábor programja? Galyatető, Parádsasvár, csillagvizsgáló, kocsimúzeum és persze hegymászás, hógolyózás . . .

Nemcsak a gyerekek, hanem a tantestület is szeretettel várja az ifiket. A testületi értekezletekre rendszeresen meghívják *Szekeres Piroskát*, a Ganz-gyári Auróra KISZ-szervezet ififelelősét is. Az igazgatói irodában kedves ismerősként üdvözlik *Lajost*, *Istvánt* és a többi ifit. A gyerekek és a tanárok szívesen hallgatják az iskolában működő ifirádió műsorát. A kerületi úttörőházban a csapatfelelősök összejövetelein *Lajos* képviseli a csapatot. Szülők, tanárok, s nem utolsósorban az ifivezetők összefogásával éledt újjá a csapatotthon is.

ZAJOS GÉPEK KÖZÖTT

A fiatalok a munkahelyükre is meghívták a gyerekeket. *Szalóki Lajos* négy éve dolgozik a gyárban. Mendéről jár vonattal Budapestre. Karbantartó villanyszerelő. Az óriás esztergagépek kapcsolószekrényét éppúgy megjavítja, mint az egyszerű hálózati villanykapcsolót.

Lajos, meg a Pista!

Műhelyfőnöke — *Kemény Zsigmond* — mondta róla: *„Eszes fiú, tud és akar is tanulni. Nem lehet rossz szervező az úttörőknél sem, hiszen még engem is beszervezett a gyári focicsapatba...”*

Lajos a munkatársait dicséri, akik nemegyszer vállalták helyette a sürgős feladatot, ha úttörőügyekben járt, s az is természetes, hogy ezt ő műhelymunkával viszonozta.

Kocsis Istvánnal a gyár lemezlakatos műhelyében találkoztam. A zajos gépeket vidáman túlkiabálva hívott, nézzük meg az együttes alkotás csodálatosan szép végeredményét, a Tunisznak készült vonatot. A munkáját igazán szerető ember lendületes szavaival ecsetelte, milyen szépek a Ganz-szerelvények, ám a kész vonatnak csak hűlt helyét találtuk.

— *Valóban jól ráhajtottunk a munkára* — mondta *István* —, *lám a vonatot már el is vitték!*

Vidékről jár ő is dolgozni. Évekig Isaszegen ifivezetősködött, de sokszor sötét volt, mire a gyárból hazaért. Ezért kérte az itteni KISZ-től, hadd végezhessen itt társadalmi munkát...

SZERENÁD A NÉVNAPON

Miért vállalják? *István* erről így beszélt: *„Szeretjük az értelmes, szép feladatokat, s együtt tudunk örülni a gyerekekkel. Én is boldog voltam, amikor Lajost nevenapján a táborban annyi szeretettel köszöntötték. Szerenádot kapott, énekeltek, muzsikáltak neki. Ősszel, amikor a gyári művelődési ház nagytermében bekonferálták, hogy a műsort mi vezetjük, olyan indiánüvöltés és taps tört ki, hogy az soksok fáradságért kárpótolt... Az utcán úgy köszönnek a gyerekek, hogy szevasz Lajos, szevasz Pista! Szívből, mosolyogva. Köztük vannak azok is, akiket kezdetben — nemcsak mi — nagyon is csendesnek, sőt durcásnak ismertünk. Az sem mellékes, hogy a KISZ-szervezetünk és a tantestület is becsüli a munkánkat. Ha kell, táborozáshoz szerezznek engedélyt, ha úgy adódik, főnökeinkkel egyeztetnek időt...”*

Lajos egy esztergapad kapcsolótábláját javítja

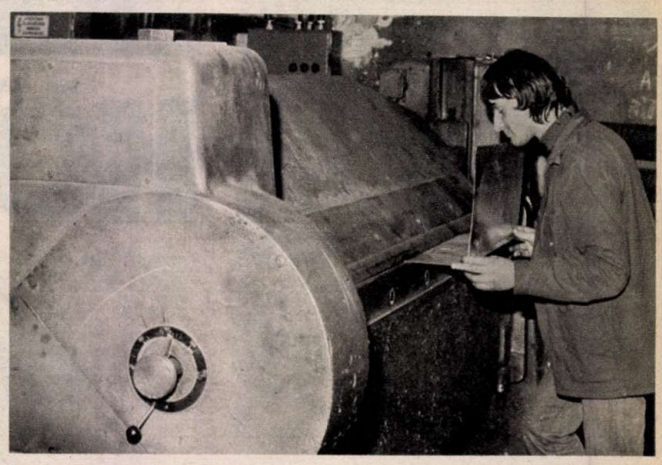

István lemezhajlító gépen dolgozik

A műhelyeket elhagyva *Szekeres Piroskával* beszélgettem.

— *Képzelje csak* — mondta —, *gyönyörű köszönőlevelet kaptunk az iskolából. A gyári lap szerkesztőségébe küldték. Hamarosan megjelenik. Tudjuk, hogy szeretnek minket, mint ahogyan mi is a gyerekeket. Nem a dicséretért dolgozunk, mégis jólesett a köszönet...*

Hallgattam *Piroskát* és arra gondoltam, vajon mennyi munkában, tanulásban is kitűnő fiatal dolgozik a gyerekekért, a gyerekekkel együtt! Köszönő sorokat nem nyomtatnak valamennyinek, de — legalább gondolatban — kalapot emelek én is eztán, ha gyerekek köszöntenek ifivezetőt.

Orbán József
Fotó: Szalay Béla

Petrányi Zoli a nyulak, a galambok, az aprójószág gondozását vállalta

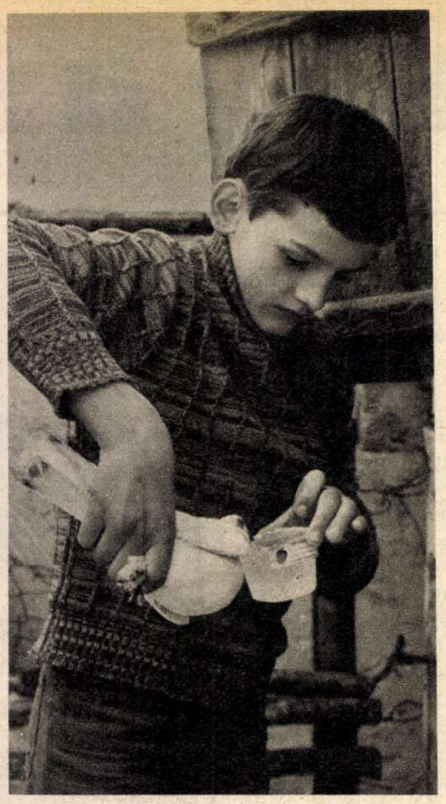

Lipcsei Zsuzsa jórészt magára vállalta a takarítást

Mi a te munkád? – kérdeztük. A tanulás – hangzott a válasz. Ezt senki sem vitatja. Mégis többet teszel. Van ami sarkall?

A KÖSZÖNÖM JÓL ESIK

Sváby Laci megtanulta az olajkályhák kezelését, ő gondoskodik a lakás melegéről

A budapesti II. kerületi úttörőház folyosóján sakkversenyre gyülekeztek a gyerekek.

— Szerintem — mondta Godányi Éva —, a tanulás után az a legfontosabb feladatunk, hogy minél többet olvassunk, színházba, moziba, hangversenyre járjunk. A felnőttek ezt önművelésnek nevezik. De ettől függetlenül erre szükség is van, hiszen engem zavar, ha valamihez nem tudok hozzászólni.

— Aki szereti a szüleit — folytatta Scherer Éva —, az kötelességének érzi, hogy segítsen otthon.

— Úgy gondolom — fűzte hozzá Éva osztálytársa, Leveszy Katalin —, nincs olyan gyerek, aki ne segítene bevásárolni, takarítani.

Már azt hittem, hogy a budai lányok mind nagyon szorgalmasak, kötelességtudóak, amikor egy nyúlánk szőke lány rántott egyet a vállán és közölte:

— Nekem azt mondta anyu, hogy én csak tanuljak, a többi az ő dolga. Tanulok is, jeles vagyok. Anyu még a táskámba is berakja a könyveket, füzeteket.

*

Pesten, a Hernád utca 3. szám alatti iskola csapatotthonában hetedikesek, nyolcadikosok mondták el a véleményüket.

— Jó, jó! Úttörőmunka a tanulás — zsörtölődött Soós Tamás —, de nem mindegy, hogy miért tanul jól valaki! Például csak a tanár dicséretéért? Ne jutalomért, dicséretért dolgozzunk, vagy ne is a tizesért, amit néha a szülők adnak! Dolgoznia mindenkinek kell!

— Igaza van Tamásnak! — erősítette meg Toldi Kati. — Sok gyerek csak akkor tesz valamit az őrséért, vagy az osztályért, ha külön megkérik, ha kilátásban van a dicséret.

Galambos Judit minden házimunkában, még a disznóölésben is segít otthon

Kőbányán is megkérdeztem három gyereket: Horváth Marikát, Szabó Gyurit és Spernoga Lacit. Valamennyien úgy vélték, hogy az iskolában, az úttörőcsapatban végzett munka — kevés.

— Otthon segítek főzni és kimosom a ruhámat — mondta Laci, aztán hozzátette: — De én szeretek is dolgozni, nem azért csinálom, mert muszáj.

*

Pilisszántón, az igazgatói irodában beszélgettünk a gyerekek munkájáról. Elmondtam, mit hallottam Pesten, Budán.

— Érdemes célért a gyerekek nagyon szorgalmasan dolgoznak — mondta Bodor Mihályné igazgató. — De otthon is részesülni kell a feladatokból. És ne csak azért dolgozzanak, hogy kapjanak egy ötöst vagy egy tizest, hanem mert mindenkinek vállalnia kell valamit a család munkájából. Adjanak valamit ők is, ne csak mindig kapjanak. Vannak persze olyan gyerekek, akikre nagyon sok munka szakad, mert a szüleik késő estig dolgoznak. Ilyen esetben a szülők ne feledkezzenek el a „köszönöm"-ről. Volt például olyan nyolcadikosunk, aki szinte a család mindenese volt, de a szülei még sohasem vitték be Pestre, egy kis kikapcsolódásra. Pedig csak huszonöt kilométerre vagyunk a fővárostól.

*

Perbálon három gyereket kérdeztem meg.

— A ház körül sok olyan feladatom akad, ami egyszerre munka is, játék is — mondta Svábi Laci. — Ilyen például egy kalapácsnyél kifaragása vagy a galambok gondozása. De én kezelem és töltöm fel az olajkályhákat is.

Lipcsei Zsuzsa szerint egy tizennégy éves lánynak kötelessége, hogy segítsen otthon, Galambos Judit viszont a tanulást tartja elsődlegesnek.

Amíg hallgattam a véleményeket arról, hogy ki mit tart munkának, a saját munkájának — azon gondolkodtam, vajon mi a legfontosabb, ami választ ad a kérdésre. Eszembe jutottak Spernoga Laci szavai: „Én szeretek dolgozni, nem azért csinálom, mert muszáj."

Valójában ez a legfontosabb.

Gebri Antal

ZSI

A HÉT VICCE

A nagy mutatvány

ADD A KEZED!

„Nálunk már hagyomány, hogy időnként összejövünk szovjet úttörőkkel" – írja a pápai 5052-es Kilián György Úttörőcsapat tanácstitkára, Csatádi Gábor. – „A vidám délutánra meghívtunk gyerekeket a Jókai-, a Tótkerti-, a Zalka- és az I-es számú iskolából is. Először mi adtunk hangulatos műsort vendégeinknek, aztán ők mutatták be játékos ötleteiket. A későbbi közös játék közben kisebb ajándékokkal leptük meg egymást, végül tánccal fejeztük be az estét."

MEGGONDOLTA MAGÁT

a lecsurgó víz, és „úgy döntött", hogy nem folyik tovább.

Vagy lehet, hogy jégnyelvét nyújtja ránk az eresz?

Néha bámulatos formákba merevedik a víz; a fagy játékos, de ösztönös szobrászként alkot.

Érdekes megfigyelni, lefényképezni, lerajzolni ezeket az esetleges „műveket", annál is inkább, mert mulandóak: ahogy megenyhül az idő, végleg eltűnnek.

NEVETNI TILOS...!

Az egyik esetben azért, mert a botladozó csöppségtől igazán nem várható el, hogy Stenmark módjára száguldozzon a hómezőkön. A másik esetben meg azért, mert a közmondás, miszerint minden kezdet nehéz, nincs életkorhoz kötve. Szerencsére mindkét esetben kéznél van az a bizonyos archimedesi fix pont, ahonnét ugyan a Földet nem lehet kimozdítani a helyéből, viszont megtehetők az első lépések.

IZOMLECKÉZTETÉS

A lányok egyik kedvenc tornaszere a hulahopp karika, amellyel sok érdekes gyakorlat végezhető. Karcsúsításra nagyon jó a karika pörgetése. Ehhez erőteljes csípőmozgást kell végezni, miközben a láb és a törzs izmai vidám táncot járnak. A láb erősítésére is fel lehet használni. Tartsátok csípőmagasságban a karikát és lassan forgassátok előre. Mielőtt sípcsonton „rúgna" benneteket, könnyed mozdulattal lépjétek át. Ha már jól megy a forgatás, gyorsítsátok és a lépéseket váltsátok át szökkenésre.

A testtartás javítására, a gerincoszlop megmozgatására és a hátizmok erősítésére végezzétek el a következő gyakorlatokat. Feküdjetek hasra, karokat nyújtsátok előre. 1. változat: 3× emeljétek fel jó magasra a kezeteket, majd a 4. ütemre tegyétek le. Ugyanezt lábbal is végezzétek el. 2. változat: az előbbi kiindulóhelyzetből a karok és lábak magasra emelésével hintáztassátok meg egész testeteket. Minél nagyobb a „kilengés", annál hatásosabb a gyakorlat. 3. változat: ugyanez „fészek" helyzetben (lásd a képet).

A gyakorlatok szünetében fontos a lazítás. Terpeszállásban könnyedén hajolgassatok előre, vagy végezzetek laza törzskörzést.

BONGÓ

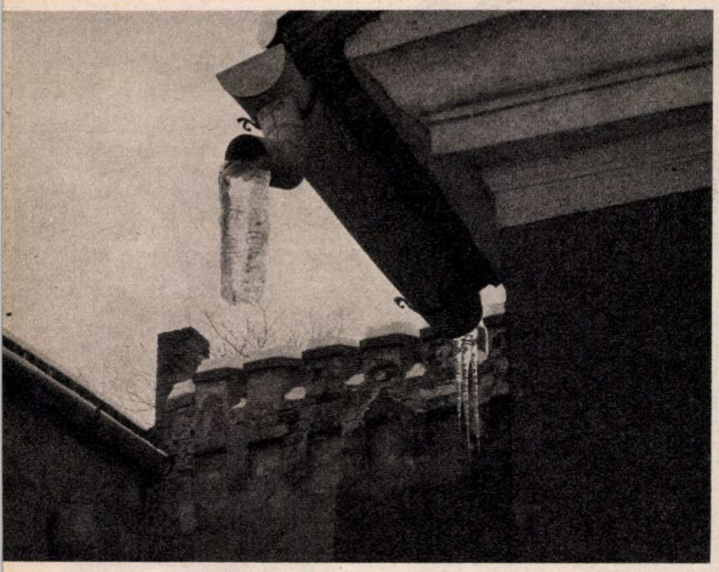

EZT BIZONY EL KELL OLVASNI!

Csodák vannak ebben a könyvben, vagy mesék? Ha a fejezetek címeit elolvassuk, mindkettőre gondolhatunk: „A vállig érő város", „Vendégségben fürjmamánál", „Egy csoda két fele" és így tovább. Ám az érdekfeszítő írás, a sok szép színes kép arról tanúskodik, hogy mindez igaz, valóság. Madurodam, Walt Disney Csipkerózsika-palotája, a LEGO-kockák városa és a gyönyörű Artek, mind-mind azért épült elsősorban, hogy a gyerekek megcsodálhassák. S ami büszkeséggel tölt el bennünket: Csillebérc és Zánka is a csodák közé tartozik.

A művészi kiállítású könyv a Móra Kiadó gondozásában jelent meg.

ÚJKORI PÁNCÉLOS VITÉZ

A hideg elleni harcra indul ez az újkori páncélos vitéz; fegyverét a hátán cipeli magával. Horgolt fejfedőjén ő átlát, csak előttünk titkolja kilétét.

Nem baj, legalább találgathatjuk: ki ő? — melyik kalandregényből toppanhatott elénk?

Persze, az is lehet, hogy a ruha alatt nincs senki! Már majdnem mi is ezt hittük, de a sapkából kidudorodó orr elárulta, hogy hús-vér gyereket takar a jóságos álarc.

RABLÓTÁMADÓK

„Budapesten, a XVIII. kerületi Kapocs utcai általános iskola mögötti kiserdőben három suhanc megtámadta az ott szánkózó kisebb fiúkat. Ököllel és faágakkal ütlegelték őket, majd egyiküknek a karóráját, másikuknak 10 forintját elvették és a helyszínről elmenekültek. A bántalmazások következtében két 12 éves gyermek könnyebb, a harmadik súlyosabb sérülést szenvedett.

A szülők feljelentést tettek az ügyben a kerületi rendőrkapitányságon. Azonnal megkezdték a nyomozást, melynek eredményeként elfogták a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható K. László 15 éves, K. Tibor 14 éves és R. László 15 éves gyáli lakosokat." **(Újsághír)**

✸

Megdöbbenve értesültünk erről az eseményről. Már önmagában az is felháborító, ha azt olvassuk, halljuk, hogy a nagyobb, az erősebb bántja a gyengét. Miért, milyen alapon? Hiszen a legelemibb emberi cselekedetek közé ennek éppen az ellenkezője tartozik: az erősebbnek nemcsak joga, hanem kötelessége megvédeni a rászorulókat. Még az állatvilágban sem fordul elő — kivéve, ha az éhség kényszeríti a vadat (hangsúlyozzuk: a vadat!) —, hogy a nagyobbak megtámadják a fajtájukbéli fiatalabbakat.

Azt ugyan kötve hisszük, hogy a három gyáli fiúnak kenyérre kellett volna a tíz forint, vagy az óra ára. Más kérdés, hogy egy tisztességes, normális embernek eszébe sem jut, hogy így szerezze meg a kenyérrevalót. Amivel K. László, K. Tibor és R. László gyanúsíthatók, arra nincs magyarázat, nem lehet mentség.

Nemcsak a bántalmazott gyerekek, a szülők és a pedagógusok, hanem egész társadalmunk bízik abban, hogy cselekedetükhöz „méltó" ítélet születik. Ezzel talán kedvét lehet szegni mindazoknak, akik ilyen vagy olyan okból öklöt emelnek gyerek- és embertársaikra.

(A szerk.)

A SZÉTSZAKITOTT OSZTÁLY

Kenessey Erzsike

Koczó Gyuszi

Mint derült égből a villámcsapás, úgy hatott a váratlan hír, hogy a szigetszentmiklósi 2. számú Általános Iskola két nyolcadik osztályának tanulóiból létre akarnak hozni egy harmadikat is.

KITÖRT A VIHAR

A gyerekek, a szülők és néhány nevelő is úgy érezte, hogy meggondolatlanul áldozzák fel az évek óta összekovácsolódott közösségeket, hiszen Kenessey Erzsike, Király Laci és még jó néhányan, első osztályos koruktól ebbe az iskolába járnak, egy osztályban tanulnak. Az idők folyamán szövődött barátságok — amelyekre azelőtt oda sem igen figyeltek, olyan természetesnek tűntek — most sorsdöntő fontosságot kaptak. S mert egymáshoz ragaszkodtak, szívvel-lélekkel hadakoztak. Időnként példátlan dolgokra ragadtatták magukat, az egyik magyaróra előtt plakátokkal „díszítették" fel a tanterem falait: „Le az átszervezéssel!" „Nem akarunk elmenni az osztályunkból!" — feliratok váltogatták egymást.

Bizony előfordult, hogy a nevelők, az osztályfőnökök is együtt sírtak a gyerekekkel. Úgy gondolták, hogy bármelyik tanítványukat veszik el tőlük, osztályuk lesz gyengébb, ők lesznek szegényebbek. A szülők pedig féltésből adták egymásnak a kilincset, töltötték meg zsúfolásig fogadóórákon a nevelői szobát. Attól tartottak, ha gyermekeik új környezetbe, új osztályfőnökhöz kerülnek, visszaesnek és ez a továbbtanulásuk dolgában végzetes lehet. „Tudjuk, hogy a kívülállóknak nehéz megérteni az egész ügyet. S hogy az átszervezési határozatot a járás tulajdonképpen ésszerűsítési okokból hozta. De a tanács csak azt rendelte el, hogy az iskolában válasszák szét a nagyobb osztályokat. A nyolcadik A-ban vagy a B-ben valóban sokan vannak, de akad még néhány túlzsúfolt osztály. És menynyivel erősebb a hét-nyolc éves kapcsolat, mint mondjuk egy négy- vagy ötéves. Az érzelmekkel is törődni kellett volna. És azzal, hogy a nyolcadikosoknak most nagyon is együtt kellene lenni. Előttük van a pályaválasztás gondja is. Tegyenek értük valamit" — panaszolták a hozzánk küldött levelükben.

HA ALSZIK EGYET AZ EMBER...

... egészen másképp ítéli meg a történteket. Az október 31-i döntés óta pedig — amely szerint például a nyolcadik A osztályból öt lánynak és hét fiúnak kellett átmenni az új C. osztályba — eltelt néhány éjszaka.

— Az átszervezés az iskola és a gyerekek érdekében történt — mondta dr. Losonczi Miklósné igazgatóhelyettes. — Nekünk fel kell készülnünk a közelünkben épülő új lakótelep gyermekeinek fogadására is, és arra, hogy jobb körülményeket teremtsünk tanulóink számára. A nevelők nem voltak képesek úgy foglalkozni a gyerekekkel, ahogy kellett volna egy olyan nagy létszámú osztályban, mint például a két nyolcadik.

— Ami volt, szerencsére egy rossz emlék csupán. Tanítványaim rögtön jobban érezték magukat, amikor megtudták, hogy nem a véletlenre bízzuk a távozók kiválasztását, neveiket nem kalapból húzzuk ki, hanem olyan javaslatot igyekszünk készíteni, amely kevésbé sérti a kialakult kapcsolatokat, barátságokat — magyarázta Szatmári Péterné, a nyolcadik A. osztályfőnöke.

— Ti is megnyugodtatok

Bíró Zsuzsi

Golcs Edina

Király Laci

Agócs Zsolt

már? — kérdeztem Koczó Gyuszitól.

— Túléltük a dolgot — felelte.

— Te a saját osztályodban maradtál. Vagy nem?

— De. A legjobb barátom azonban átkerült a cébe.

— Antinak ott is van már cimborája — szólt közbe Golcs Edina, az úttörőtanács titkára.

— Nekem akkor is hiányzik.

— Tízpercben találkozhatsz vele — mondta Edina a fiúnak, majd felém fordult:

— Eleinte én is a lázongók között voltam. Nemcsak az órákat, az egyik úttörőtanács ülését is végigvitatkoztuk, sírtuk. De most már... ahogy múlnak a napok, úgy jövök rá, hogy jobban jártunk. Igaz, hogy többet kell felelni az órákon, de azért egymással is többet törődhetünk. A nagy zűrben elfelejtettük, hogy ki az Á-s és ki a B-s. Megszűnt a két osztály között dúló háborúskodás. Mostanában még arra is kíváncsiak vagyunk, hogy mi történik a C. osztályban. Persze, a kötetlen rajfoglalkozásokra azért még a régi gárda jön össze. És tízpercekben is többet van egy-egy gyerek hajdani osztálytársaival, mint az újakkal.

Úgy látszik, hogy az úttörőbarátság, a rajhoz való hűség mindennél erősebbnek bizonyult, túlélte az osztályok szétszakítása körül támadt vihart is.

KI A FELELŐS?

Szigetszentmiklósi tartózkodásom idején felnőttekkel, gyerekekkel, az iskola vezetőivel és nevelőivel is beszélgettem. Sem felnőtt, sem gyerek nem vonta kétségbe, az átszervezés szándékának tisztességét, előnyeit. Mara nénit, az új osztályfőnököt szeretik a gyerekek, mert kitűnő pedagógus. Lelki szemeim előtt azonban újra és újra megjelent a levél és íróinak kérdése: Ki a felelős azért, hogy nem a tanév kezdetén, hanem a tanév közben hajtották végre a határozatot? Miért kellett a felnőtt élet küszöbe előtt álló nyolcadikosokat tanulás helyett meddő vitákra késztetni?

Akik jelen voltak a kérésünkre összehívott beszélgetésen, tanúsíthatják, hogy a gyerekekkel felelősséggel lehet beszélni mindenről. Ha az úttörőkkel előbb tudatják, mi is készül, könnyebben jut révbe az alapjában jó elképzelés hajója. És talán nem marad tüske még véletlenül sem senkiben.

Faragó György

Fotó: Szalay Béla

KETTŐS REJTVÉNY

A rajzon egy apró részlet hétszer szerepel. Melyik? A kép alján levő űrhajógépész és árnyéka között hány különbség van?

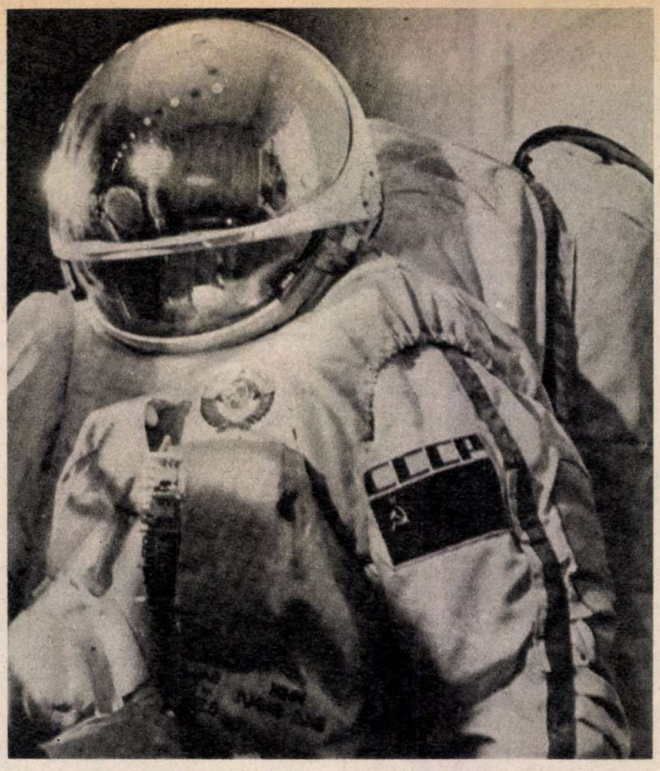

CSILLEBÉRCI DELTA

Hires tudósokat, csillagászokat, űrszakértőket és a tv-Delta munkatársait kérdezgették Csillebércen a gyerekek. Néhány választ lapunk hasábjain közlünk.

KONFEKCIÓS ŰRRUHA

Hány Celsius-fokig véd a szkafander? — kérdezték a gyerekek.

A világűrben a napsugárzásnak kitett helyeken a hőmérséklet plusz 150 Celsius-fok, árnyékban viszont mínusz 140 Celsius-fok. Az űrruhának, a szkafandernek ezektől a jelentős plusz és mínusz hőmérsékleti értékektől kell megvédeni az űrhajóst. De talán nem ezt a legnehezebb megoldani, hanem azt, hogy a ruha légmentesen zárjon.

Tudvalevő, hogy a világűrben gyakorlatilag abszolút vákuum (légüres tér) uralkodik. Az űrruha belsejében viszont állandóan fenn kell tartani a plusz 20 Celsius-fok körüli hőmérsékletet és az egy atmoszféra nyomást. Így az űrruhának a hőszigetelésen kívül el kell viselni a hatalmas nyomáskülönbségből keletkező erőhatásokat is.

Az első űrsétát követően, Alekszej Leonov 1965. március 18-i űrbe való kilépése után megszokott gyakorlattá vált az űrhajón, az űrállomáson kívül való tartózkodás. Igaz, erre csak kevés alkalommal, mindig meghatározott céllal került sor, de jelentősége óriási, hiszen egy ilyen űrállomáson kívüli eredményes javítótevékenység tette lehetővé például Ljahov és Rjumin világrekordnyi hosszúságú űrutazásának eredményes befejezését, a KRT—10 rádióteleszkóp beakadt antennájának a Szaljut—6 űrállomásról való leválasztását.

AJTÓ A SZKAFANDEREN

Az első űrruhák a nagysebességű repülőgépek pilótáiéhoz hasonló, teljesen hajlékony szerkezetűek voltak. A több rétegből készült borítóanyaguk rendkívül nyomásálló, légzáró volt. Az ilyen hajlékony űrruhát minden űrhajós testére külön kellett elkészíteni.

Az űrruhák legfontosabb része az úgynevezett életfenntartó rendszer, amely a ruhában levő levegő összetételét, nyomását, hőmérsékletét és páratartalmát tartja a beállított értéken. E szerkezet miniatürizált változata, az űrhajók, űrállomások hasonló feladatot végző légkondícionáló berendezésének.

Az űrhajósok ma is a hajlékony űrruhákat viselik a Szojuz űrhajókban keringési pályára állás, illetve a Földre való visszatérés során.

A Szaljut—6 űrkísérletsorozat egyik számottevő újdonsága a korábbi típusoktól eltérő, alapvetően új, félmerev szerkezetű szkafander, melynek eredményeként egyszerűbbé és biztonságosabbá vált az űrhajósok űrállomáson kívüli tevékenysége.

Az új szovjet félmerev űrruha szerkezetét tekintve sokban hasonlít az egykori lovagi páncélzathoz. A

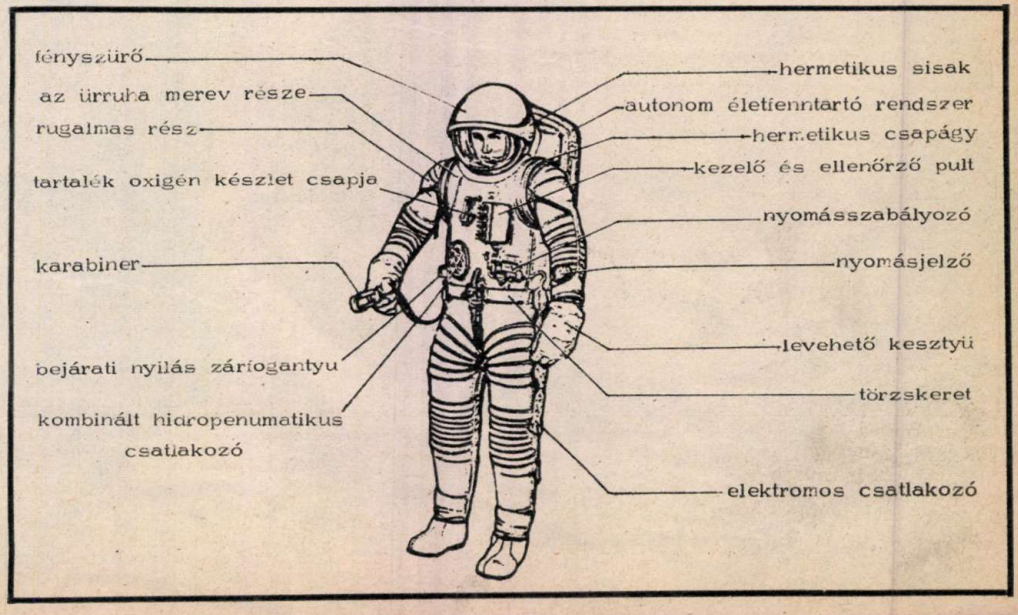

KONFEKCIÓS ŰRRUHA

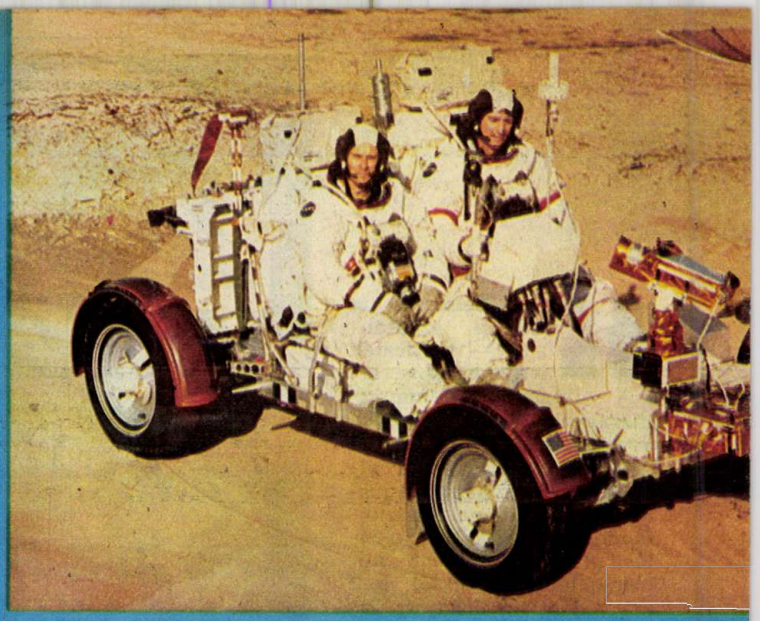

testet borító rész a nyakkal együtt — a korábbi szkafanderektől eltérően — teljesen kemény, szinte mellvértszerű. Csak a karok és a nadrágszárak hajlékonyak. Ebbe az űrruhába a háton levő ajtón át lehet bejutni, bele kell mászni.

A merev törzsrész miatt az űrruha belsejébe rejtették azokat a tömlőket és csővezetékeket, amelyek a ruha különféle részeit kötik össze az életfenntartó rendszer szerkezeteivel. Ennek előnye életfontosságú, hiszen ezek a vezetékek külső elhelyezése esetén — az űrállomáson kívüli munkák folyamán könnyen beakadhatnának a kiálló alkatrészekbe, szerkezeti elemekbe.

Az újszerű szerkezet miatt a ruha gyártása is egyszerűbbé vált, hiszen az új szerkezet szükségtelenné teszi, hogy a szkafandert mindegyik űrhajós méretére külön készítsék, így megindulhatott a „konfekciószerű" űrruha gyártása, kizárólag a kesztyűt kell az űrhajós számára külön-külön pontosan elkészíteni, a hasonló termetű űrhajósok ugyanazt a félmerev űrruhát viselhetik.

VÍZHŰTÉS A RUHÁBAN

A félmerev űrruha életfenntartó szerkezetét a ruha hátsó oldalán levő „bejárati ajtón" helyezték el. Sajátossága, hogy a hőmérsékleten kívül a belső nyomás is szabályozható, csökkenthető az űrhajós kívánságának, szükségletének megfelelően.

Az új, félmerev űrruha több réteges, úgynevezett árnyékoló vákuum hőszigetelő anyaggal borított, mely kellően megvédi az űrhajóst az említett hőmérséklet-változás hatásaitól. Azonban az űrruha belsejében a hőmérséklet az űrhajós testéből kiáramló hő hatására is megnövekedhet. Különösen valamilyen intenzív munka fokozhatja a test hőleadását, s ha ezt a hőmennyiséget nem vezetik el, akkor az űrhajóst esetleg a hőguta is veszélyeztetheti.

A félmerev űrruha életfenntartó szerkezetének éppen ezért fontos szerkezeti eleme a hőmérséklet szabályozó rendszer. Alapja a vízhűtésű kezeslábas, melynek ritka szövésű anyagába vékony műanyag hűtőcsövek vannak beszőve.

A holdautó vezetésénél is szükséges a „könnyed" mozgás

Magassági repülők ruhája. Ez a szkafander elődje

A félmerev űrruhában biztonságosan lehet dolgozni

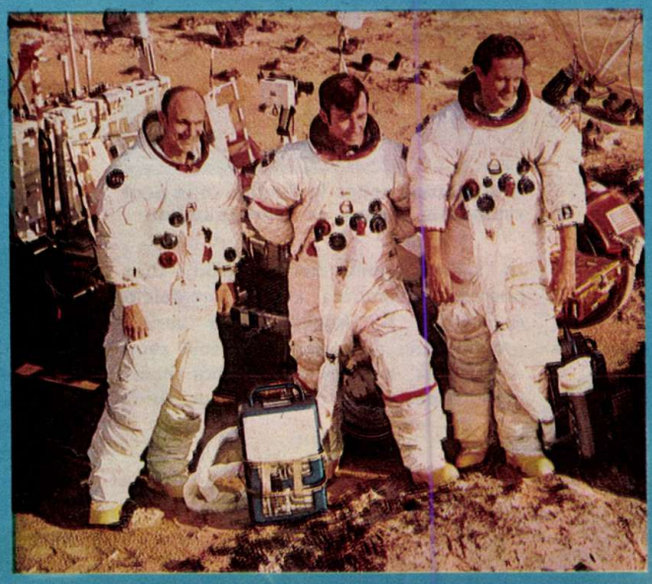

Ezekben áramlik a hűtővíz. A hűtés mértékét maga az űrhajós szabályozza, hőérzetének megfelelően.

A szkafandereknek, az űrruháknak igen fontos a szerepük az ember űrtevékenységében. Ezzel kapcsolatosan Szergej Pavlovics Koroljov, a szovjet űrkutatás talán legnagyobb egyénisége — egykori főkonstruktőre, már az emberrel végzett űrkísérletek kezdetén — az 1960-as évek elején — kifejtette, hogy az űrutazások során bizonyos körülmények között az űrhajós feltétlenül rákényszerül az űrbe való kilépésre. Lehetetlen — mondotta — a tengereken úgy hajózni, hogy ne tudjunk úszni!

Szentesi György

DI[illegible]
VAG[illegible]K?

Röviden válaszolva: is-is. De a dolog nem ennyire egyszerű. Egy rocker számára a diszkó rémlátomás. Fordítva is igaz, a diszkó-klubok látogatói közül csak nagyon kevesen ismerik el az élvonalbeli rock-együtteseket.

Vajon, miért van ez az ellentét? A kezdet kezdetén, amikor még csak blues vagy rock létezett, a rajongók csak egy-egy előadó produkcióján vitatkoztak. Stílusokról nem nagyon esett szó, táncolni pedig bármelyik zenére lehetett. Később még a legelfogultabb Beatles-rajongók is elismerték a Rolling Stones együttest, és ez fordítva is így volt.

A FUNKY ALAPJAI

A 60-as évek végének „rágógumi" zenéjét a „nehéz ágyúk" néhány sortűzzel megszüntették. Komolyabbra fordult a muzsika, és a régebbiek közül csak a legjobbak tudtak versenyezni a Uriah Heep, a Deep Purple, a Black Sabbath, a Moody Blues, Jethro Tull, John Mayal, és még nagyon sok más ismert muzsikus zenéjével.

A progresszív műsort adó együttesekben ismét a gitáré lett a vezető szerep, de természetesen funkciója és hangja más, mint a régi gitárzenekaroknál volt. Az orgona, elsősorban a Hammond-orgona szintén jelentős szerephez jutott.

Közben Amerikában – főleg néger muzsikusok jóvoltából – egy izgalmas zene, a soul muzsika kezdte bontogatni szárnyát, és gyűjtötte híveit. Otis Redding, Aretha Franklin, James Brown, Wilson Picket és a többiek napjaink funky zenéjének rakták le az alapjait.

John Travolta, akinek sikerszámait a Bee Gees együttes komponálja

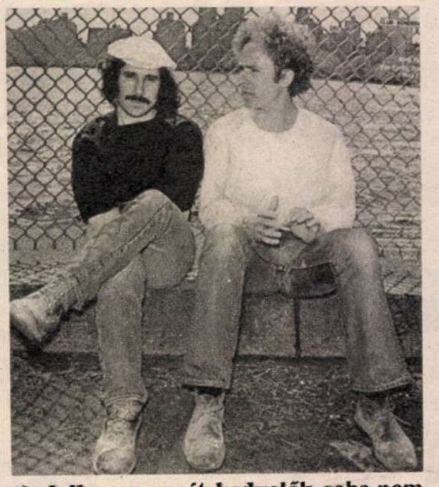

A dallamos zenét kedvelők soha nem csalódtak Simon és Garfunkelben

Új sztárok gondoskodtak elődjeikhez hasonló, a modern kornak megfelelő muzsikáról. A „fejnek" szóló underground zene rock zenévé, a soul zene – melynek művelői között már nemcsak színes bőrű muzsikusokat találunk – funky zenévé, a fülnek és a lábnak szóló slágerzene diszkó zenévé változott.

SOK A SELEJT

Gombamódra szaporodtak a lemezlovasok, akik klubjaikban elsősorban a fület és a lábat szolgálták ki. Megszületett tehát az újabb üzlet – az üzleten belül. A futószalag-módszer a synthesizer feltalálásával megvalósíthatóvá vált. Egymás után jöttek létre a „diszkó-gyárak", ahol rendszerint minimális igénnyel és maximális haszonnal készültek és készülnek az emberi „fogyasztásra" egyre alkalmatlanabb, ismeretlennél is ismeretlenebb együttesek és énekesek felvételei.

Persze, azért ne legyünk igazságtalanok, mert a diszkó-számok között is található jó néhány igényesebb alkotás. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy én nem szeretem ezt a zenét. De mint minden zenében, ebben is csak a jót. Sajnos, sok a selejt, és talán ebben látom az ellentábor igazát, amikor általánosítanak. Régebben, ha valaki nem szerette például a Beatlest, ettől függetlenül elismerte, mert amit a négy „gombafejű" csinált, az eredeti és jó volt.

ZENE ÉS LÁTVÁNYOSSÁG

Amerikában a funky-zene jelenti a diszkó-zenét. Feszes ritmusok, hangszerelési bravúrok, kiváló énektechnika jellemzi ezeket a felvételeket, amelyek szerencsére Európában is egyre népszerűbbek. Ha lassan is, de hatására keményedik az európai diszkó-zene. Példa erre az utolsó Boney M-album, melynek számaiban már néhány, a megszokottól eltérő hangszerelés is található.

Egy biztos: a diszkó mellett jelenleg a rock-zene is a csúcson van. Ezt nemcsak onnan lehet leméri, hogy egymás után alakulnak itthon és külföldön az új rock-csoportok, hanem onnan is, hogy a műfaj alapjait lerakó együttesek népszerűbbek, mint valaha. Zene és színpadi látványosság – a kiváló hangulaton kívül még ez a kettő a főbb jellemzője egy-egy rock-koncertnek.

B. Tóth László

hangfal

OSMONDS

PAJTÁS

KEDVES ISMERŐS

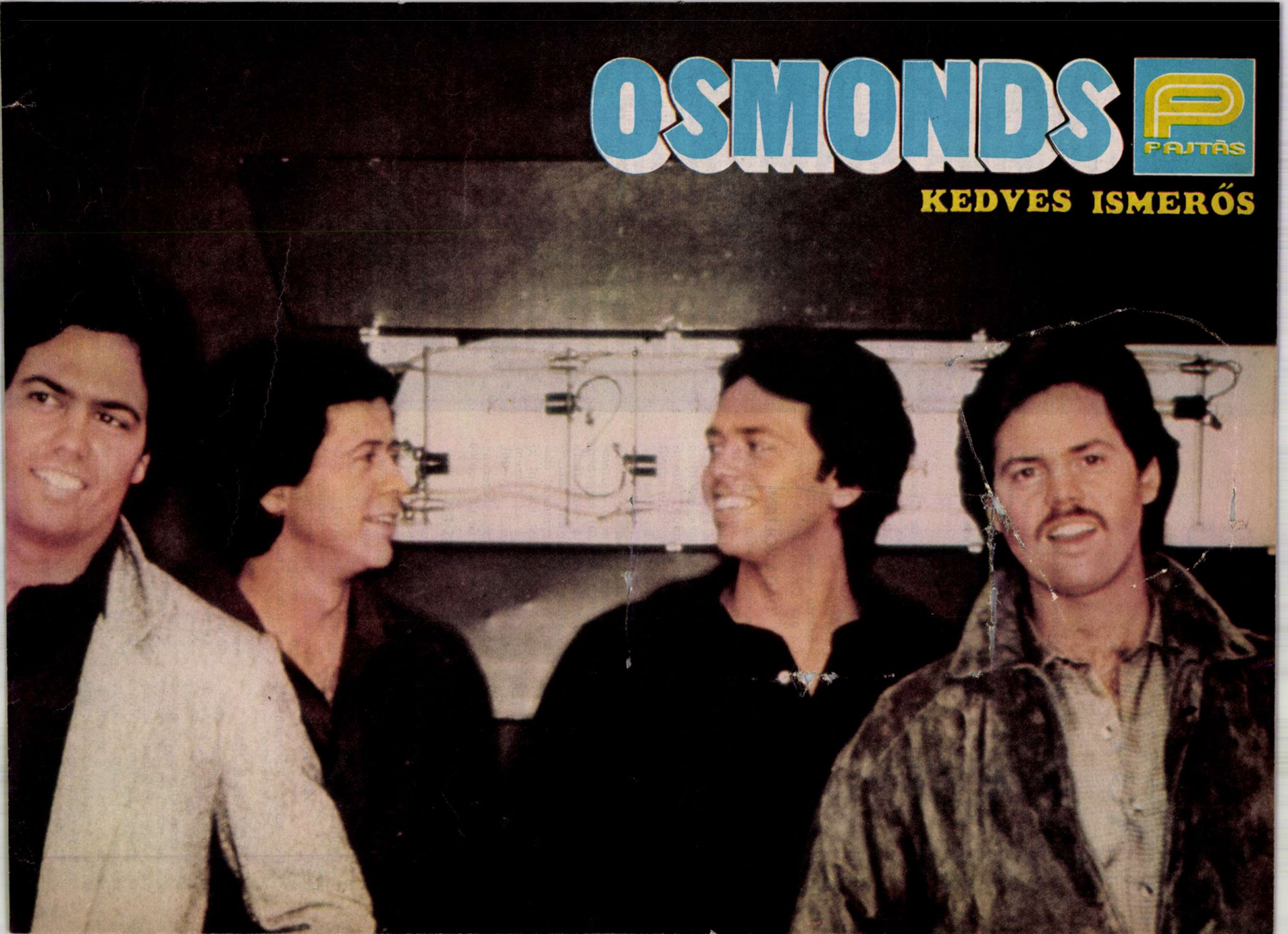

CSALÁDTAG VAGYOK

Az iskolában betöltött helyünk, szerepünk elsősorban attól függ, hogy mennyit dolgoztunk, mit tettünk társainkért, az osztályért, az iskoláért. Így van ez a családban is. Ahhoz, hogy kikérjék a véleményünket, egyenrangú családtagként kezeljenek bennünket, kezünkbe kell venni például a porronyot a szeneskannát s a bevásárlószatyrot. A következő levelekből kiderül, hogy sokan természetesnek érzik, szívesen végzik a házimunkát. Vajon mindenki így van ezzel?!

HOGY JÓ MELEG LEGYEN!

Négyen vagyunk a családban, apu, anyu, Éva és én (Jutka). Szeretjük és megértjük egymást. Mivel szüleim egész nap dolgoznak, így nekem és húgomnak sokat kell segítenünk otthon. Reggel azzal kezdjük napi munkánkat, hogy segítünk összetakarítani a lakást. Majd Éva megeteti a csirkéket, kacsákat, én bevásárolok és befűtök a kazánba, hogy jó meleg legyen este, amikor hazajön a család. Vacsora előtt megbeszéljük, hogy kivel mi történt a nap folyamán, és milyen osztályzatot kaptunk. Vacsora után közösen elmosogatunk, s ezzel befejeződik a napi házimunka, kezdődik az olvasás, a tv-nézés.

Szűcs Judit, Monostorpályi, Landler tér 7. — 4275

AMIKOR TUDOK, SEGÍTEK

Nálunk is vannak gondok, mint minden családban. Ezeket a problémákat esténként szoktuk megbeszélni. Általában szüleim döntenek a vitás kérdésekben, de ha rám vonatkozó dologról van szó, én is szóhoz jutok. Egyébként nem szoktam a felnőttek dolgába belebeszélni. Az itthoni segítéssel bizony rosszul állok. Rengeteg a dolgom, szakkörök, sportedzések veszik el az időm nagy részét, de amikor tudok, segítek.

Kiss János, Egercsehi-btp. Felsőtelep 4. — 3341

FOXI ÉS KORMI

Családunk hattagú. Szüleim, nagyszüleim, az öcsém és én, plusz két „fő": az öcsém Foxi nevű kutyája és az én Kormi macskám. Testvéremmel egy szobában lakunk (amely egy kézilabda pályára néz, a falait nagyrészt sportszerek és Vasarely reprók díszítik). A szobát én takarítom. Másik fő feladatom a mosogatás. De anya szerint azzal segítek a legtöbbet, ha szemmel tartom az öcsémet, hogy a ruháit ne koszolja be olyan hamar és ha szükség van rá, lecsutakolom őt. Mindig „gondoskodik" róla, hogy az erkélyünk tele legyen száradó ruhákkal (múltkor is beleesett a halastóba).

Szántó Anita, Kiskundorozsma, Újhelyi köz 2. — 6791

DADA VOLTAM

Van egy öcsikém, Lacus. Régebben, amikor még kisebb volt én vigyáztam rá, amíg szüleim tanítottak. Én hordtam az oviba, majd haza, és otthon is én voltam a „dada". Mostanában már nem kell annyit vigyázni rá, elég, ha néha megnézem, mit csinál. Mivel szüleim sokat dolgoznak, gyakran én vagyok otthon a háziaszszony (bár egyedül még nem tudnám vezetni a háztartást). Szeretek bevásárolni, takarítani, és néha nagymosást csapok. A mosogatást viszont ki nem állhatom, bár azt hiszem, nem vagyok ezzel egyedül.

Mágó Judit, Székesfehérvár, Volinszky út 13. — 8000

ANYU ÉS ÉN

A mi családunk kéttagú, anyu és én. Az apukám három éve súlyos betegségben meghalt, nagyon hiányzik nekünk.

Otthoni munkánk sok gondot jelent, mivel a főzés-mosás-takarításon kívül a gyümölcsösünket is rendben kell tartanunk. Amiben tudok, segítek. Anyukám nagy türelemmel irányít, ha megérdemlem megdicsér. Mindkettőnknek megvan a maga feladata. Elosztjuk egymás közt, hogy ki takarít, főz, mosogat, mos. A házimunkát most már szívesebben végzem, mint kisebb koromban, amikor még gyakran kellett noszogatni s figyelmeztetni, hogy el ne felejtsem letörölgetni a port, rendbe rakni a holmimat. Most már önszántamból is elvégzek minden munkát, csakhogy örömet szerezzek anyukámnak.

Szabó Katalin, Iharosberény, Petőfi Sándor Úttörőcsapat — 8725

Milyen ismerős mondatok ezek! De nem ilyenekkel folytatom, ezért nyugodtan olvashatjátok tovább. Sokszor érezzük úgy, amikor elővettük dolgainkat, amikor a nagy sietségben otthagytuk a ruhákat, játékokat vagy füzeteket, hogy „belefulladunk" a reménytelen rendetlenségbe.

Azt nem vitatom, hogy minden rendetlenség kilátástalannak látszik. És a szülők is sokszor a legrosszabb pillanatban figyelmeztetnek. Már éppen mozdulnátok, kezdenétek a rendrakást, amikor benyit anyu és azt kérdi: „Miért nem kezdesz már hozzá?!" — erre persze nem lehet semmit sem válaszolni.

A parancsszóra rakott rendnek különben sincs sok teteje, hiszen ha kényszert érzünk, akkor csak ímmel-ámmal rakunk rendet, és nem úgy, ahogy a dolgok kívánják.

Képzeljük el, mi lenne, ha egy órás összeöntené a sokfajta gyártmányú, méretű, anyagú alkatrészeket! Napjait keresgéléssel töltené, nem javítással. Még mulatságosabb magunk elé idéznünk azt az órát, amely egy karóra mutatóiból, egy vekker számlapjából és egy toronyóra ingájából áll össze... Muszáj szegény órásnak rendet tartania szerkentyűi között!

A rajzoláshoz odakészített ceruzák, papírok, zsírkréták, vagy a háztelefon szerteheverő, de áttekinthető alkatrésztengere — és más szórakozásból is hadd idézzek: a varrnivaló, vagy a kivágós játék megannyi darabja látszólagos rendetlenséget okoz, de leginkább csak a külső szemlélőben. Hiszen ha apu például újralakkozza horgászbotját, vagy anyu subaszőnyeget nyírogat, éppen úgy szétpakol, mint ti.

Most már csak az a kérdés, ki csinál rendet? Mert ha ottmarad a félig kész háztelefon, a félbehagyott szoknya, a subaszőnyeg vagy a horgászbot is, akkor holnap ezek útbanlevő, ellenszenves tárgyakká válnak a szemünkben. A legjobb, ha mindenki maga rak össze mindent. Egyrészt, mert máskor is megtalálja majd, amit ő rakott el, másrészt, mert nem kell hallgatnia, hogy bezzeg a múltkor is én csináltam rendet, úgyhogy nehogy szétpakolj megint!

Somhegyi Béla

Fotó: Szalay Béla

„Már megint milyen disznóól van a szobádban! Így nem lehet élni! Ha azonnal nem csinálsz rendet, nem nézheted meg, nem mehetsz el, nem jöhet fel, nem... nem is találok szavakat!"

(Idézet egy szülő „hirtelen haragjából")

Segítő

LÁNYOK ROVATA

MACSKÁK

BARÁTSÁGRÓL, IGAZI SZERELEMRŐL

RÉVAY JÓZSEF: ARANYGYŰRŰ

A régi Rómába pottyanunk, ahogy felütjük a könyv első lapjait. Szorgos rabszolgák szolgálják ki a város kormányzóját és lányát – Pollát. Minden csupa derű és napfény – pompa és gazdagság. Vagy talán mégsincs minden rendben? Szembeszállhat-e az erős akaratú, tiszta lelkű kislány határozott, kemény apjával? Feleségül kell-e mennie a számító és jellemtelen Erucius-hoz, akihez édesapja kényszerítené? Válhat-e a dák rabszolgalányból, Vippából igazi, hűséges barátnője Pollának?

Barátságról, igazi szerelemről beszél a könyv. S amíg Polla és Pudens sorsáért aggódunk, s szívből kívánjuk –, lássa meg ismét Vippa a szabad, havas Dáciát, római szokásokat, vásári komédiát, kislányok által rendezett igazi szakácsversenyt ismerhetünk meg.

Egy olyan világot tár elénk az író, amelynek szokásai a múltba tűntek, de igaz gondolatvilága szívet melengetően szól a mai olvasóhoz. Érdemes elolvasni! A könyvet elsősorban 12–13 éveseknek ajánljuk!

Staub Edit

TÜRELEM

Rázza a fejét, mert beszélni még nem tud. Legfeljebb gőgicsélni. Oroszlánmintás partedli a nyakában, vacsorázik. Kati ölében ül, ő eteti.

— Ezt anyuka, ezt meg apuka kedvéért... Ezt az én kedvemért — mondja könyörgően Kati. A kicsi szemmel láthatóan nehezen nyeli a zöldbabfőzeléket. Kati már minden meséből kifogyott, amikor előveszi a nagymamai mondókát arról, hogy milyen erős és bátor lesz az, aki megeszi a főzeléket, s egy falatot sem hagy a tányéron.

A kistestvér néha bizony próbára teszi az ember türelmét.

— Mi van Sárközi? ... Rikítunk, rikítunk? ...

— Nem, dehogy, kedves Sófaragó. Mindössze arról van szó, hogy utolérhetetlenül színpompás sálat viselünk. Apu születésnapjára kaptam.

— Röhögni fogsz. Úgy értettem, hogy a kedves papa születésnapját említetted.

— Nem fogok röhögni. A kedves papa születésnapját említettem. Tudniillik hosszas fejtörés után úgy döntöttem, hogy kötök neki egy sálat a születésnap-

JELIGÉRE ELMONDHATOD

HOL VAGY BOLDOGSÁG? Örülök, hogy még nem szándékozol férjhez menni. És miért akarsz minden embert agyonszeretni? Válassz közülük barátokat, barátnőket, s csak őket szeresd. **MINDENÜTT JÓ, DE LEGJOBB OTTHON?:** Nem lehet könnyű neked, de elmenni sem szabad, hiszen — láthatod — beteg az anyukád. Mutasd meg, hogy mellette állsz. **8. A. + 7. C:** Pletykás osztálytársak ellen bizony nincs orvosság. El kell viselni őket. Annak a kislánynak is mondd meg ezt! **VISSZAÚT MÁR NEM LEHET!:** Sportoló akarsz lenni és nem tudod, hogyan kezdj hozzá? Hát sportolj, amihez kedved van. Ez az első, különben „előre-út se lehet", hogy a jeligédre hivatkozzam.

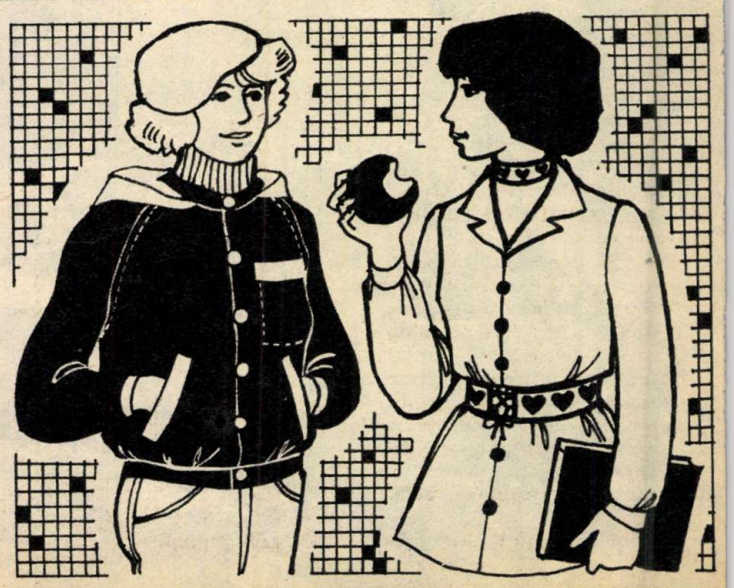

SÁLKIRÁLYNŐ

jára. A két dolgos kezemmel.

— Eddig egész normális a történet.

— Na igen. Csakhogy bennem egy bódult lírikus lelke lakozik, és miközben kötögettem, egyre csak az járt a fejemben, hogy apu mennyire fog örülni neki.

— Még ez is gyógyítható, te bódult lelkű.

— Ez már nem. Mert közben a sál olyan lett, amilyennek én tudnék tiszta szívből örülni.

— Egyszóval, ha kihagyjuk az egészből a lírát, akkor úgy is mondhatnánk, hogy kötöttél magadnak egy sálat.

— Látod Sófaragó, ebből is látszik, hogy nem te vagy az apám. Neki ilyesmi eszébe sem jutott. Csak nézte a sálat, és egy ideig nem szólt. Aztán ügyetlenül a nyakamba kötötte, hogy viseljem én egy ideig. hadd lássa mindenki, hogy neki milyen ügyes és jószívű lánya van. És szokatlanul jókedvű volt aznap este...

—R —R

HAZUDJ VALAMI SZÉPET: Nekem jobban tetszik az igazmondás, és a „fiúd" szókimondó, csak a barátod akar lenni. Miért nem tetszik ez neked? **REMÉNYKEDEM:** Ahogy Ő írta neked, várni és várni kell. Hova sietsz és miért könyörögsz neki? A legtöbb fiúnak nem tetszik ám az ilyen viselkedés. Az ellenkezőjét éred el vele, mint amit szeretnél. **ÓH, A FIÚK!:** Egyenes, őszinte szó soha nem okozhat bajt. De azért ügyelj arra, hogy ne légy nyers. Van, akinek az őszinte szavakat is „be kell csomagolni", hogy szépen tudd kimondani. **HŰTLEN SZERETŐ:** Ilyenek a fiúk, egyszer kedvesek, máskor meg rá se néznek az emberre. Az is lehet, hogy valami nem tetszik nekik a viselkedésünkben. **ISMERSZ, JÓL ISMERLEK:** Ha ennyit álmodozol róla, nem igaz az állításod, hogy „utálod" őt. Mégsincs mit tenni, ha nem áll veled szóba, biztos megvan rá az oka. Ne fuss utána! Talán ez tetszeni fog neki. Ezt üzenem **ANTI** jeligés levél írójának is! **RÉKA:** Légy mindig kedves, tiszta, jól ápolt, ne légy nagyszájú, durva, ne akarj mindenáron középpont lenni... Talán úgy megtetszel. Persze az is lehet, hogy neki más típusú lányok tetszenek. Recept nincs! **EGY SZERELMES LÁNY:** A szerelem más, csendesebb, meghittebb, mint ahogy gondolod. Te — megbocsáss! — nagydobra vered az érzéseidet, elmondod fűnek, fának, „kukoricásnak", **ÁGI:** Kedves fiú — levélírónk! Ha nincs szerencséd a lányok körében, ez bizony nem azon múlik, hogy pedagógus gyereke vagy! Kicsit gondolkodj a dolgon, benned is lehet hiba. **KESERŰ ÁFONYA:** Éppen az a legizgalmasabb az egészben, hogy lehet találgatni. Tetszem? Nem tetszem? És érezni is lehet! Csak meg ne kérdezd! **CSALÓDÁS:** Jobb lenne, ha nem sírdogálnál ilyen sokat! A fiúk kiismerhetetlenek, s bizony néha a barátságban is csalódhatunk. De nem az igazi barátságban! — **Csőszke**

ÖLTÖZTESD MAGAD

Sok-sok ötletet kaptunk leveleitekben, hogyan lehet felújítani kinőtt, megunt ruhátokat úgy, hogy divatos legyen, s ezáltal megint kedvenc ruhadarabotok.

„Tízéves koromban kaptam egy kék esőkabátot, sajnos hamar kinőttem. Anyuval levágtuk az alját, ezzel toldottuk meg az ujját. A derékrészbe gumit tettünk. Vettünk hozzá narancssárga orkánanyagot, ebből díszítettük a zsebeket és az ujját, még kapucnit is szabtunk belőle."

Gunyhó Márta, Győr

„Fehér blúzomhoz — hogy kicsit felújítsam — övet készítettem, fehér panama anyagból. Piros szíveket hímeztem rá, és piros kötőt sodortam hozzá. A nyakamra is csináltam szíves pántot, újszerű és divatos lettem. Még egy kis tarisznyát is varrok hozzá."

Szita Éva
Ukk

Várjuk a további ötleteket az ÖLTÖZTESD MAGAD pályázathoz.

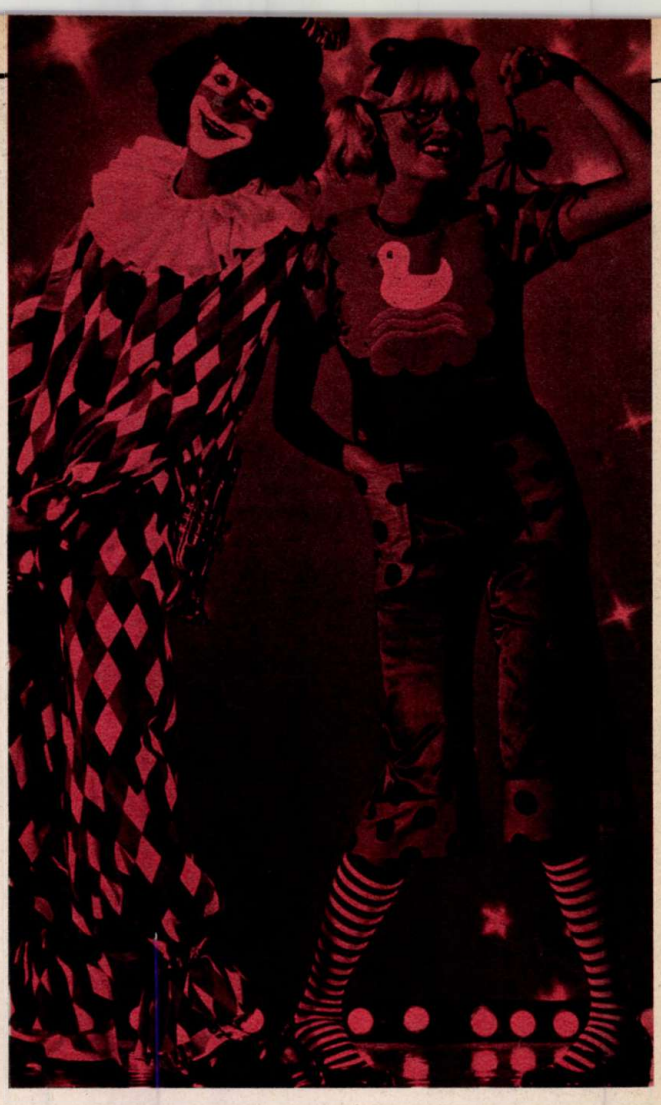

JÓ MULATÁST!

Itt a farsang, a vidám csapatbulik ideje, s egyre divatosabb maskarába öltözni. Kis ötletességgel pólyásbabának, sündisznónak, egérnek, kalóznak, matróznak, virágnak, varázslónak, szerecsennek, ősembernek öltözhettek fel. A fejdíszre nagy gondot fordítsatok, mert már az is jelképezi a figurát. Például egy sapkán vagy kalapon virágszirmok, egérfülek, sündisznó tüskék. A ruhát is egyszerűen meg lehet oldani, olcsó anyagokból, hulladékból, de gyakran papírból is: például krepp-papírból varázsköpeny, szerecsen szoknyája.

Kiegészítő tárgyak: szemüvegkeretek, szalagok, virágok, karikák, láncok, cumi, ijesztő állatfigurák, kígyó, béka, pók, de nem kell takarékoskodni a festékekkel sem.

A ruhák lényege, hogy minél vidámabb, színesebb legyen.

HA VENDÉG JÖN

Vendég pedig mindig jön és rendszerint szeretettel várjuk őt. Valamivel meg is kínáljuk, s nem kis gondot okoz, ha többen jönnek. Kedves, mondhatjuk — játékos fogadtatás, ha finom falatkákat készítünk fogadásukra. Vékonyra vágott kenyeret szaggassunk ki likőrös pohárral, vagy daraboljuk fel kb. 3×3 cm-es részekre. Tegyünk rá darabolt párizsit, sült húst, vagy szalámit, kolbászt, a tetejére pedig uborkát, céklát, sajtot... Tetszés szerint lehet finoman „díszíteni". A parányi szendvicseket szúrjátok át egy-egy fogvájóval. Ha klubdélutánra, őrsi összejövetelre szánjátok, sok kell belőle. Fejenként legalább tíz. Jó étvágyat!

PÁLYAVÁLASZTÁS ELŐTT ÁLLÓ FIÚK FIGYELEM!

A Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat az 1980–81-es tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be a következő szakmákba:

– kőműves, ács-állványozó, víz-, gáz-, központifűtés-szerelő, villanyszerelő, fapadlózó, műanyagburkoló, épületasztalos, épületburkoló, szobafestő, mázoló, tapétázó, épületbádogos.

Jelentkezhetnek a jelenleg 8. osztályos tanulók, továbbá azok a fiatalok, akik a 17. életévüket még nem töltötték be. Jelentkezni lehet személyesen vagy levélben a vállalat személyzeti és oktatási osztályán. (1096 Budapest, Hámán Kató u. 3–5.)

Vidékről beiskolázott tanulóknak teljes tanulóotthoni ellátást biztosítunk.

PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező leányokat az 1980/81. tanévre felveszünk

fonó,
szövő,
kötő-hurkoló

szakmunkástanulónak — 16 éves korig.
Képzési idő: 3 év.
Ösztöndíj:
A tanulmányi eredménytől függően — a fonó, szövő szakmunkástanulónak 350—560,— Ft-ot, a kötő-hurkoló szakmunkástanulónak 150—550,— Ft-ot fizetünk.
Juttatások:
Az ösztöndíjon kívül, vidékieknek havi 500,— Ft, budapestieknek havi 450,— Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk.
(Az összes pénzbeli juttatás a fonó, szövő tanulóknak havi 850—1060,— Ft, a kötő-hurkoló tanulóknak 650—1050,— Ft.)
Ezen kívül a gyárunk mellett levő szakmunkástanuló otthonunkban elhelyezést, napi háromszori étkezést (munkaszüneti napokon is), havi 210,— Ft-ért biztosítunk.
Tankönyvről az iskola, munkaruháról, iskolaköpenyről, füzetcsomagról a gyár térítésmentesen gondoskodik.
Továbbtanulásra az üzemi szakközépiskolában és a területi gimnáziumban van lehetőség.
Jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

A gyár címe:
PNYV. Kelenföldi Textilgyár személyzeti és oktatási osztály Budapest XI., Budafoki út 111—113., 1502.
Telefon: 868-955, 191 mellék.

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat, fiúkat felveszünk az 1980/81-es tanévre fonó, szövő, géplakatos, elektroműszerész és villanyszerelő szakmunkástanulónak.
Felső korhatár: 16 év
Tanulóidő: 3 év
Társadalmi ösztöndíj: 500,— Ft
Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550,— Ft
Ösztöndíj kiegészítés: 190,— Ft
Teljes ellátást havi 210,— Ft-ért kaptok.
A kollégiumi elhelyezés, a tankönyv és a munkaruha díjmentes.
Az utolsó félévben a 4-es, 5-ös tanulók teljesítménybérben dolgoznak.
A szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500—4000,— Ft
Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk.
Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától fél 4-ig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.
A gyár címe: PNYV Magyar Pamutipar Személyzeti és Oktatási Osztály, **Budapest,** Erkel u. 30. 1046
Telefon: 693-111/115-ös vagy 224-es mellék

Lányok!

VÁR BENNETEKET A PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT KAPOSVÁRI GYÁRA JELENTKEZZETEK FONÓIPARI TANULÓNAK!

Jelentkezhet minden 14—17 éves, az általános iskola 8. osztályát végzett leány.

Felvételi vizsga nincs.

Képzési idő 3 év. Jól képzett oktatók és tanárok segítenek a szakma elsajátításában.

JUTTATÁSOK:

— napi 5 Ft térítés ellenében háromszori étkezés,
— a gyár jól felszerelt, kényelmes leányotthonában térítésmentes elszállásolás,
— havonta ingyenes buszbérlet,
— ingyenes tankönyv és munkaruha,
— tanulmányi átlag alapján 790—1060 Ft ösztöndíj,
— a szakmunkásvizsga letétele után 3200—4200 Ft közötti kereset + 5% szakmunkáspótlék.

Jelentkezni lehet az iskolák által kiadott jelentkezési lapokon, vagy levélben. A jelentkezési lapra kérjük ráírni „Fonalgyártó szakma", PFV Kaposvári Gyára.

Jelentkezési lapot vagy levelet az alábbi címre küldjétek:
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT KAPOSVÁRI GYÁRA személyzeti és oktatási osztály
KAPOSVÁR, Jutai u. 26. 7401
Bővebb tájékoztatónkat kérésre megküldjük!

Olvassatok mindennap!

..... pld. Bakó Ágnes: Andi és a világ ..... 11,– Ft
..... pld. Csukás István: A téli tücsök meséi ... 11,– Ft
..... pld. Fekete Sándor: Széchenyi István ... 21,– Ft
..... pld. Makszim Gorkij: Ilja gyermekkora ... 14,– Ft
..... pld. Hollós Korvin Lajos:
A Vörös torony kincse ..... 18,– Ft
..... pld. Iszlai Zoltán: Manóalagút ..... 13,– Ft
..... pld. Karczag György:
Idegen páncélban ..... 39,– Ft
..... pld. Kósa Csaba: Kondor – Akácos ..... 16,– Ft
..... pld. Lengyel Dénes: Új élet hajnalán ... 38,– Ft
..... pld. Jack London: Az éneklő kutya ..... 23,50 Ft
..... pld. Mándy Iván:
Csutak és a szürke ló ..... 16,– Ft
..... pld. Móricz Zsigmond:
Pipacsok a tengeren ..... 14,– Ft
..... pld. Őrsi Ferenc: A Tenkes kapitánya 20,– Ft
..... pld. Szabó István: Hajnalok hajnala ... 18,– Ft
..... pld. Varga Domokos: Herman Ottó ..... 16,– Ft
..... pld. Vidor Miklós: Ketten a hegyen ..... 18,– Ft

Az Így élt sorozatból ajánljuk:

..... pld. Kiss Tamás: Móricz Zsigmond ..... 16,– Ft
..... pld. Levendel Júlia: Karinthy Frigyes ..... 15,– Ft
..... pld. Simor András: Szamuely Tibor ..... 16,– Ft
..... pld. Tüskés Tibor: Zrínyi Miklós ..... 19,– Ft

A felsorolt kötetek egyenként is megrendelhetők a kitöltött, kivágott, és címünkre borítékban beküldött hirdetés alapján. Postán, utánvéttel szállítunk, 200,– Ft felett portómentesen. Tekintettel a korlátozott példányszámokra, a rendeléseket a beérkezési sorrendben teljesítjük.

Címünk:
Állami Könyvterjesztő Vállalat
Móra Ferenc Könyvesboltja
Budapest, Múzeum krt. 39. 1053
Telefon: 173-548.

A megrendelő neve: .....

Pontos címe: .....

Se nem toll, se

„A mieink azt a kis ballont, vagy tollaslaptát vették fel, melyet a kényesebb úri asszonyok dicséretes testgyakorlásból a jó magos palotákon egymással szembe csapdozgatnak." Senki ne kételkedjék szeme egészségében, nem nyomdahiba ez, sőt, az első hiteles írásos bizonyíték, hogy a tollaslabdázás nem az atomkor sportja, régi hagyományokra tekinthet vissza. Az előbbi idézet ugyanis **Mátyus István** orvosdoktornak a XVIII. században megjelent kétkötetes szakkönyvéből való, amelyben olyan ősrégi labdajátékokkal említi együtt a tollast, mint a „lábrugósdi" (labdarúgás), vagy a „seprűzés" (jéglabda, a jégkorong egyik elődje).

A sportág fejlődése nálunk azonban ugyanúgy megrekedt, mint például Spanyolországban. Igaz, az okok kissé más természetűek.

A világszerte jól ismert dráma, a Don Carlos egyik jelenetében olvashatjuk: **„Egyszer megtörtént játékunk közben, hogy tollaslabdád néném, a cseh királynő szemébe esett".** Pósa márki mesél emígyen egyik barátjának, arról azonban csak a dráma írójának feljegyzéseiből értesülhetünk, hogy a történtek után állítólag be is tiltották a játékot a királyi udvarban.

Magyarországon ilyen rendelet nem volt. Mégis, csak az 1960-as évektől indult erőteljes fejlődésnek a sportág. Ám, hogy mind többen megszeressék, megismerjék, először tömegsporttá, a strandok egyik kedvenc játékává kellett válnia. Pedig a nyári ütögetés, és az igazi, versenyszerű tollaslabdázás között óriási a különbség.

A leglényegesebb a „röplabdaszabály", azaz a versenyeken csak az szerezhet pontot, aki adogat. Tehát, akárcsak a röplabdában, ha a fogadó nyeri a labdamenetet, nem szerez pontot, csak az adogatás jogát nyeri vissza. Szabályos adogatásnak csak az számít, amikor a játékos a derekánál alacsonyabbról indítja a labdát. Ezzel kapcsolatban talán az az egyetlen könnyítés a „strandtollassal" szemben, hogy ha az adogató játékosnak nem sikerül egyből eltalálnia a labdát, akár naplementéig is kísérletezhet. **A labdát közvetlenül egymás után azonban csak egyszer érintheti ütőjével. Tehát szabálytalan nyitásnak számít, ha a játékos előbb csak az ütőjére helyezi a labdát, felrepíti a levegőbe, s így üti át az ellenfél térfelére.**

De ez nem is olyan egyszerű! Az 5 gramm körüli 2,5—3 cm átmérőjű 14—16 tollal ellátott labdának a talajtól 155 cm-re kifeszített háló fölött kell átszállnia.

A férfi egyesben és a párosokban 15, a női egyesben 12 pontig tart egy játszma. (A szabály erről pontosan nem intézkedik!) Nem elegendő azonban két játszmában is előbb

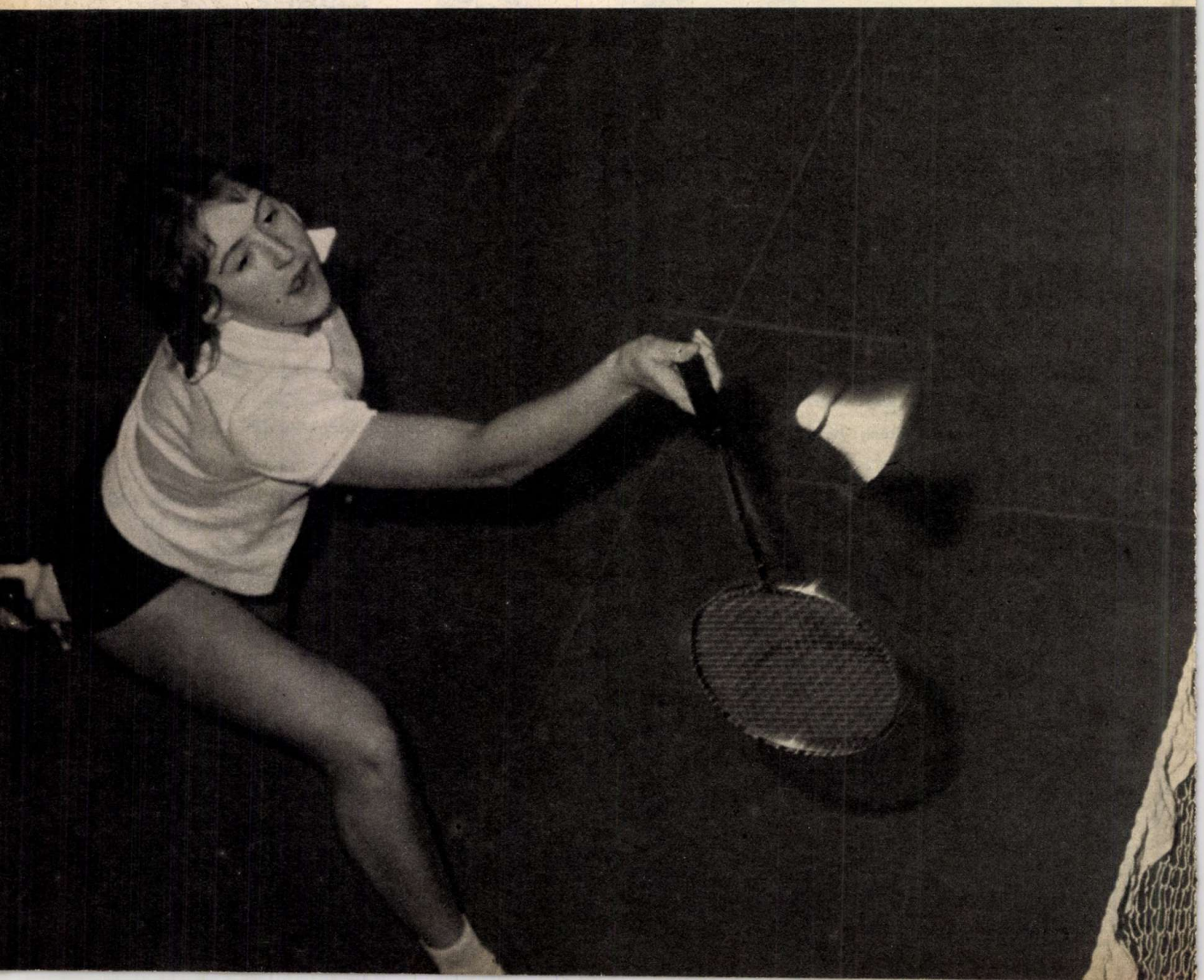

nem labda

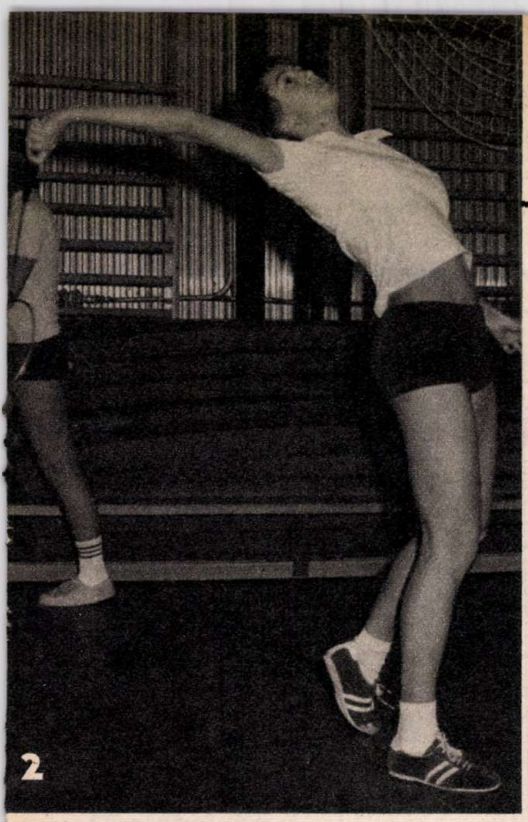

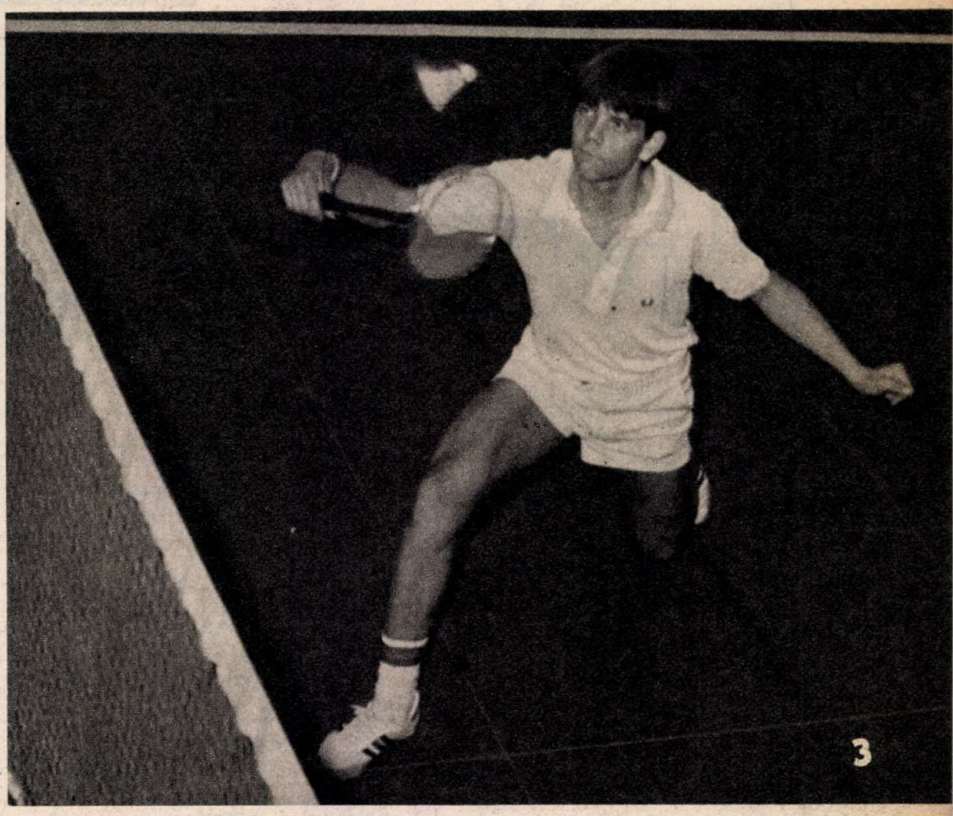

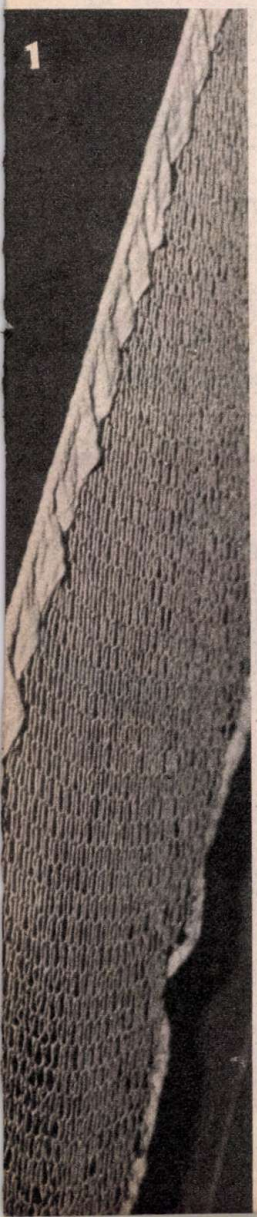

1 Egy a sok ütésfajta közül: ejtés mentése tenyeressel

2 Tökéletes mozdulat: a magas ütés első fázisa

3 A jó tollasozók az ütő fonák oldalával is magabiztosan ütnek.

4 A támadások befejezésére különösen az erőteljes leütések alkalmasak

5 Szabályos adogatásnak csak az számít, ha a játékos a deréknál alacsonyabbról indítja a labdát

elérni a 15 vagy a 12 pontot, az sem mindegy, mekkora a különbség. 13:13-nál 5, 14:14-nél és 9:9-nél három, 10:10-nél egy pont hosszabbítást kérhet az a versenyző, akinek előnyét kiegyenlítették. Arról nem szól a szabálykönyv, mi a teendő akkor, ha a játékos nem kéri a hosszabbítást...

Az elvakult tollaspártiak azzal szoktak dicsekedni: sportáguk még az ökölvívóarzenálnál is több ütésfajtát foglal magában. Mert hát van tenyeres és fonák; mély-, középmagas és magas ütés; emelés és ejtés; beszélünk a labda meg- és leütéséről; nem is szólva a nyesett, a megtévesztő és a kényszerütésekről.

A versenyzők tulajdonképpen „csak" ütnek, tehát ez határozza meg játékstílusukat is. **A sportágat Ázsiában és Európában űzik a legmagasabb szinten. Az előbbiek — ügyességükre, mozgékonyságukra alapozva — elsősorban védekeznek, az utóbbiak pedig főleg gyorsaságukra és ütéseik erejére építve, szünet nélkül támadnak. Ma már a tollaslabdázás világszerte népszerű, elsősorban azért, mert viszonylag olcsó, kevéssé helyigényes.**

Bizony húsz perc intenzív játék után már liheg az ember, de aki egyszer belekóstolt, aligha tudja abbahagyni. Ezt tanúsíthatják azok a gyerekek is, akik mind magasabb és magasabb színvonalon űzik a tollaslabdázást az úttörő-olimpián, és egyéb versenyeken.

Komlósi Gábor

TÖPRENGŐ

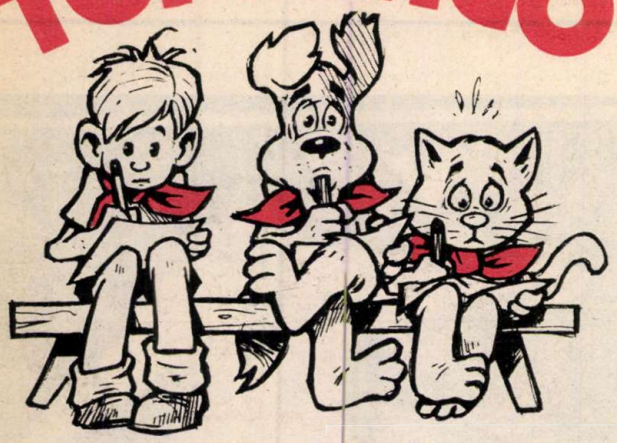

A SIRATÓ

ANAGRAMMA rejtvény. Vagyis: ha e két szó betűit megfelelő sorrendbe rakod, akkor egy híres budapesti szálloda nevét kapod megfejtésül. (Ék. felesleg.)

PESTI FOCI. Rejtvényünkbe az alábbi meghatározások szerinti 11 fővárosi focista nevét kell beírni a számozott kockáktól lefelé haladva. Ha a megfejtésed jó, akkor a felső, számozott kockákban egy pesti sportegyesület neve olvasható. De ez még nem elég a megfejtéshez: a 11 játékosból próbálj összeállítani egy csapatot.

1. Válogatott, gyors csatár, szélen is, belül is jól játszik. 2. Középpályás. Többször volt már válogatott. 3. Régebben válogatott védőjátékos volt, ebben az évben ismét szerepel a csapatában. 4. Szintén védőjátékos, a neve nem annyira ismert. 5. Középpályás. Mivel rövid a vezetékneve, a keresztnevét is be kell írnod. (Vigyázz, több ilyen vezetéknevű játékos van Pesten is. A betűk száma azonban kisegít.) 6. Régi, híres jobbszélső beceneve. (Ő a volt klubjában most irányító szerepet tölt be.) 7. Csatárjátékos. Jó szabadrúgásairól híres. 8. Fiatal középpályás, az idén már több bajnoki mérkőzésen focizott — jól! 9. Megbízható, jó védőjátékos. A válogatottban is többször szerepelt már. 10. Kevésbé ismert játékos. Nevét egy Békés megyei városról kapta. 11. Csapatában rendszerint középcsatár, a válogatottban viszont szélső volt.

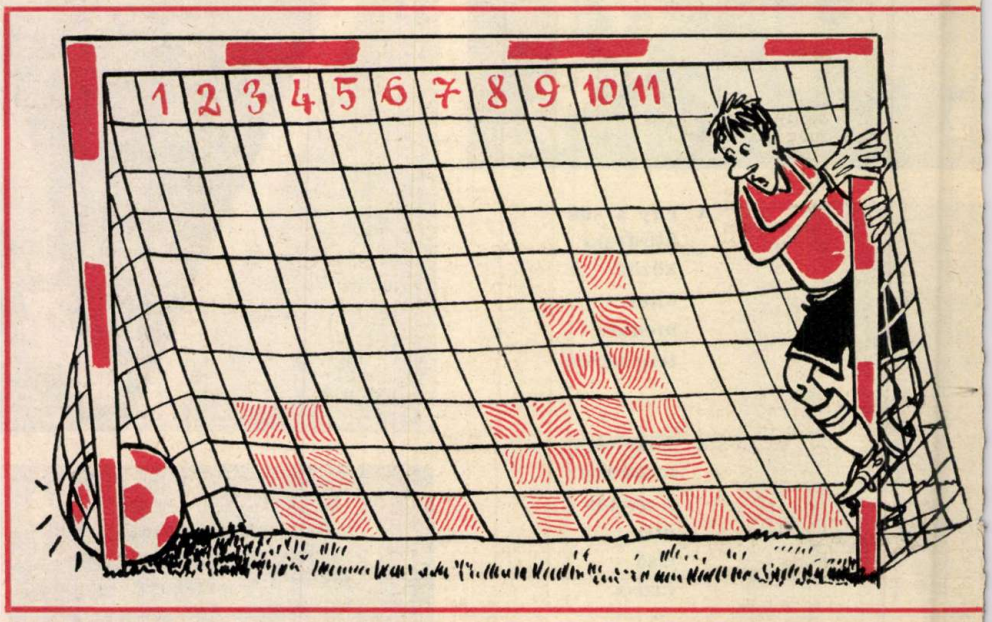

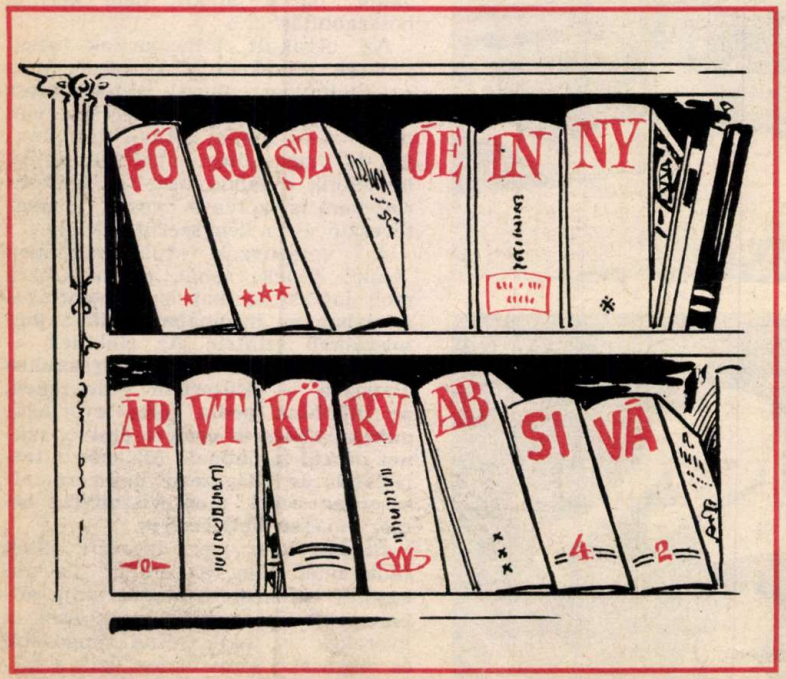

HA A KÖNYVEKRE írt betűket megfelelő sorrendbe rakod, akkor Budapest egyik nagy kulturális intézményének a nevét kapod megfejtésül.

E KÉT SZOBROT — amelyeknek csak a sziluettjét látod — a főváros határában állították fel. A három és fél évtizeddel ezelőtti szomorú eseményekre emlékeztetnek. Kiknek a szobrai?

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be.

Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: február 20.

HÁROMBÓL CSAK EGY A JÓ

A 13+1 kérdésre a válaszokat is megadtuk, mégpedig mindegyikre hármat. A három közül egy a jó, hogy melyik, azt neked kell kitalálnod.

1. Melyik a Budai-hegység legmagasabb csúcsa?
   1. János-hegy
   X. Szabadság-hegy
   2. Nagy-Kopasz

2. Melyik hegy csúcsát nyilvánították védetté növény- és állatritkaságai, különlegességei miatt?
   1. Sas-hegy
   X. Kakukk-hegy
   3. Kutya-hegy

3. Ki volt az a budai basa, (1686 előtt) akinek az emlékműve még ma is látható a budai vár falánál?
   1. Ali basa
   X. Ahmed basa
   2. Abdurrahmán (Abdi) basa

4. E három híd közül melyik épült legrégebben (nem a felszabadulás utáni újjáépítésre gondolunk)?
   1. Margit-híd
   X. Petőfi-híd
   2. Árpád-híd

5. Melyik híres szobrász alkotta a gellérthegyi Felszabadulási Emlékművet?
   1. Kisfaludy Stróbl Zsigmond
   X. Pátzay Pál
   2. Somogyi József

6. A három híres ember közül kiről neveztek el kör alakú teret?
   1. Kosztolányi Dezső
   X. Kodály Zoltán
   2. Vörösmarty Mihály

7. Ki tervezte a Magyar Nemzeti Múzeum épületét?
   1. Ybl Miklós
   X. Hauszmann Alajos
   2. Pollack Mihály

8. Melyik térnél keresztezi a Népköztársaság útja a Lenin körutat?
   1. Boráros térnél
   X. November 7. térnél
   2. Blaha Lujza térnél

9. Hol van az Állami Operaház?
   1. Lenin körút
   X. Bajcsy-Zsilinszky út
   2. Népköztársaság útja

10. Melyik múzeum található a Kossuth Lajos téren?
    1. Nemzeti Galéria
    X. Néprajzi Múzeum
    2. Iparművészeti Múzeum

11. Milyen magas az Országház kupolája?
    1. 96 méter
    X. 100 méter
    2. 102 és félméter

12. A Magyar Tudományos Akadémia épülete előtt van egy kis szobor. Szarvas Gábort ábrázolja. Ki volt Szarvas Gábor?
    1. Biológus
    X. Nyelvész
    2. Orvos

13. Melyik strandfürdő található a Margitszigeten?
    1. Szabadság Strandfürdő
    X. Széchenyi Gyógy- és Strandfürdő
    2. Palatinus Strandfürdő

+1 Ha Buda és Pest területének nagyságát összehasonlítjuk, véleményed szerint:
1. Buda a nagyobb?
X. Majdnem egyforma nagyságúak?
2. Pest a nagyobb?

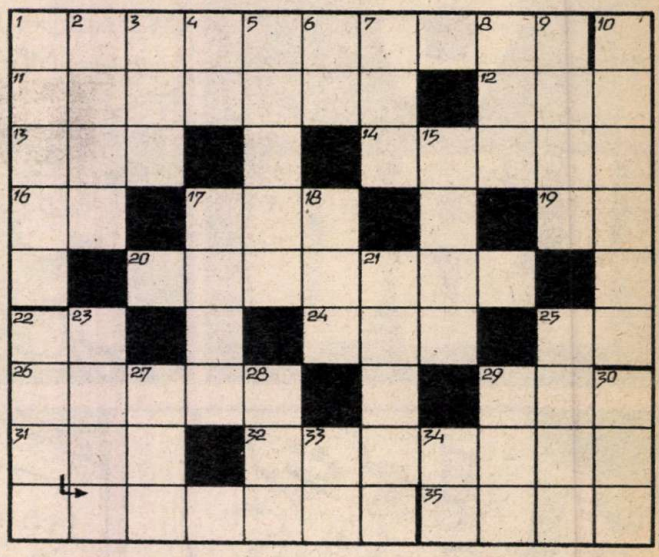

VÍZSZINTES: 1. ... Egyetem, a növényvilágról ad magas képzettséget. 11. Magas értékű számnév, névelővel. 12. Azt mondják, hogy pénzt ér. 13. Szóösszetételek előtagjaként újat jelöl. 14. Róma. 16. Ezerötven, római számmal. 17. Mohamedán országokban igen elterjedt sapkaviselet, nevét Marokkóban levő hasonnevű városról kapta. 19. Papírmérték. **20. Budapesti ... Egyetem, többek között a számítástechnikát is itt tanítják.** 22. Földet forgat. 24. Tűz kevert betűi. 25. Kiejtett betű. 26. Jegyzék, névsor. 29. Osztrák, luxemburgi és portugál autók betűjele. 31. A román pénznem, többesben. 32. Utonálló, rabló. 35. ... **Károly Közgazdaságtudományi Egyetem.**

FÜGGŐLEGES: 1. ... Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskola. 2. Magasba tart. 3. ... de Janeiro, nagy kikötővárosa Brazíliának. 4. Üres tál! 5. Idős. 6. Téli sport. 7. Ez a szó, panaszt jelent. 8. Kamion autók betűjelzése. 9. Ez évi. **10. ... Lóránd Tudományegyetem, számos bölcseleti tudomány otthona.** 15. Fogadalom. 17. Kémények ből hömpölyög a magasba. 18. Egyforma betűk. 21. „Nincs egy árva fűszál ... közt kelőben" (Arany). 22. **... tudományi Egyetem, sok-sok négylábú betegségén segítenek az innen kikerülő orvosok.** 23. Szedi a lábát. 25. Tévesen jegyzi a szöveget. 27. A Balaton levezető csatornája. 28. AHV. 29. A távolabb levő. 30. Golyóstoll márka. 33. Savó egynemű betűi. 34. Az americium vegyjele.

MELYIK FELVÉTEL HOL KÉSZÜLT?

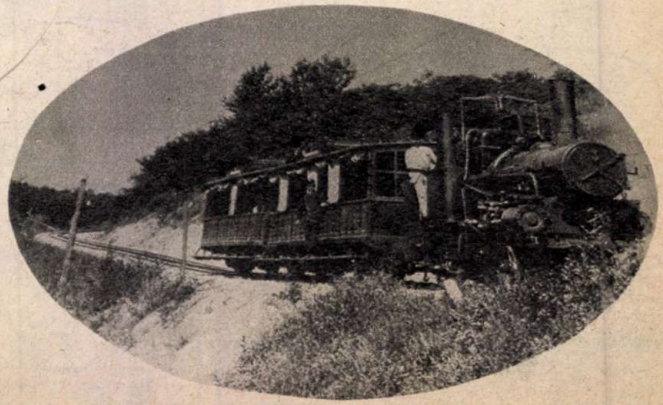

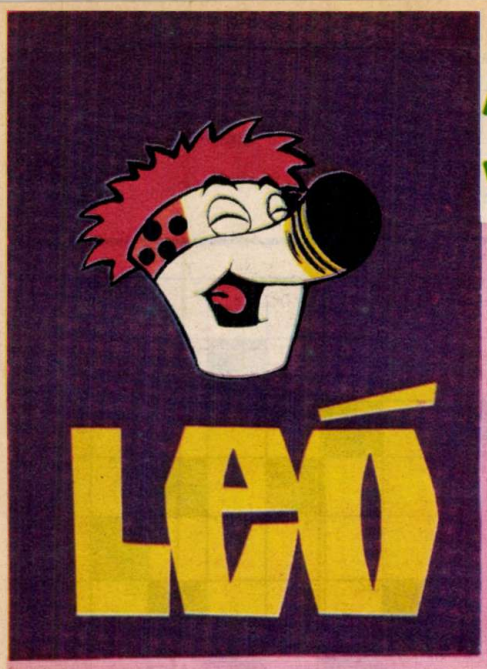
LEÓ

FAKIRKODIK

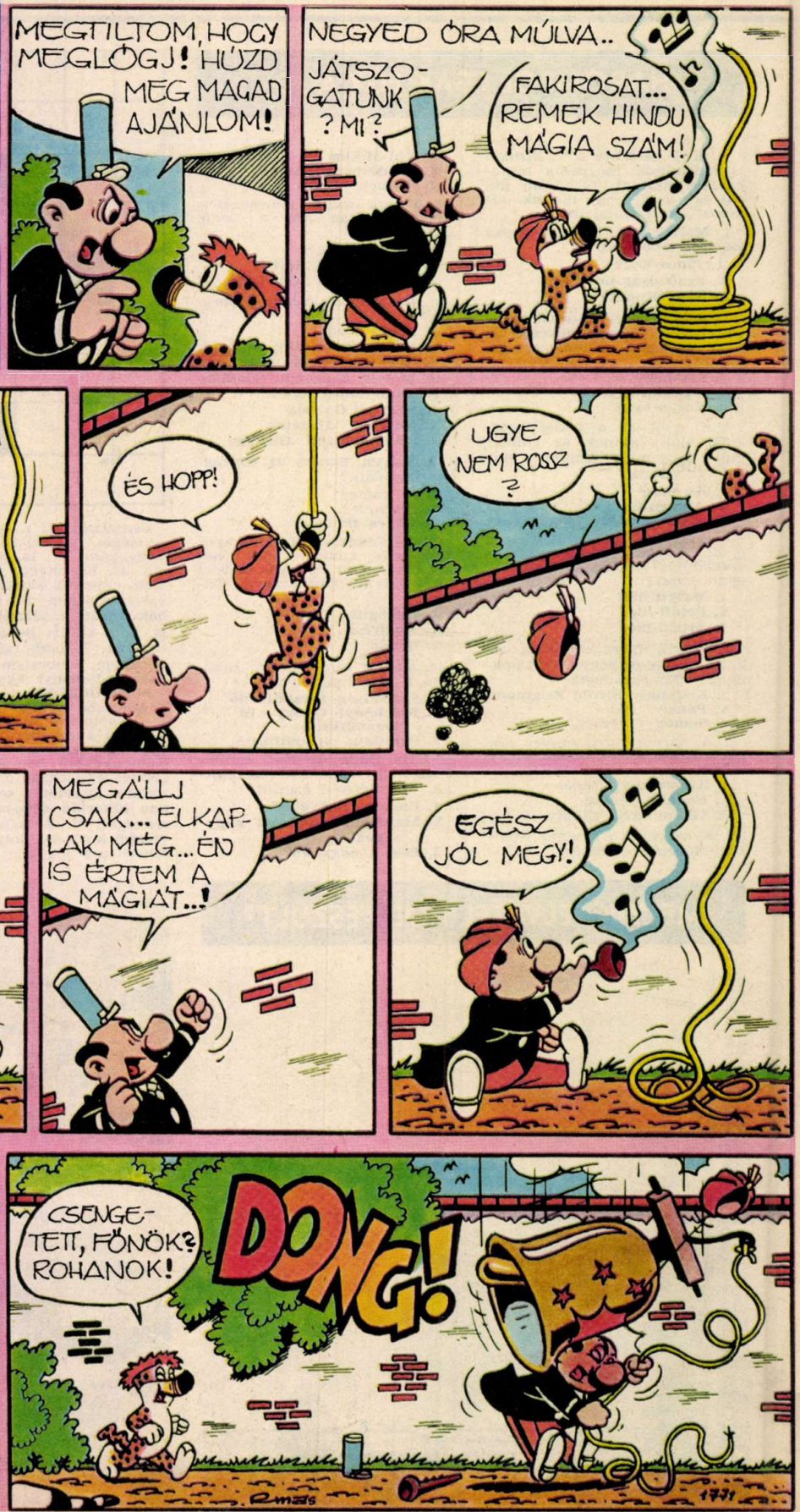
MEGTILTOM, HOGY MEGLÓGJ! HÚZD MEG MAGAD AJÁNLOM!
NEGYED ÓRA MÚLVA..
JÁTSZOGATUNK ? MI ?
FAKIROSAT... REMEK HINDU MÁGIA SZÁM!
ÉS HOPP!
UGYE NEM ROSSZ ?
MEGÁLLJ CSAK... ELKAPLAK MÉG... ÉN IS ÉRTEM A MÁGIÁT..!
EGÉSZ JÓL MEGY!
ÉS HOPP!
CSENGETETT, FŐNÖK? ROHANOK!
DONG!